

Vyškovský cedník 2017

**Sborník oceněných prací
literární soutěže pro děti,
mládež a dospělé Vyškova**

Vyhlašovatelé:

**Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

Klub přátel KKD

Knihovna Karla Dvořáčka

Obsah

Úvodní slovo předsedkyně poroty	5
Účastníci, motto, porota	6
Vyhodnocení soutěže	7
Tereza Ferzиковá – Malá Velká a Velký Malý.....	8
Jan Ferzik – Neplavec	12
Aneta Kufčáková – Katka	16
Karolína Levíčková – Démon ve mně	19
Lukáš Kytka – Jedna duše pod povrchem	26
Adéla Koudelková – Krutá zima	33
Dana Procházková – Tam, kde se tečky nepíší	36
Lukáš Bozděch – Lehce nabyl	46
Zuzana Olejníková – Špatné období	52

Před pár týdny se v Knihovně Karla Dvořáčka konal křest knihy Sedm princezen mladé autorky Kateřiny Foltánkové. Je to tatáž Kateřina Foltánková, která před deseti lety zvítězila v literární soutěži Vyškovský cedník. Její povídka tehdy nadchla porotu, jednohlasně ji ocenila jako nejlepší. I Katka vzpomíná na tu dobu: „Nebýt Cedníku, možná by tady nebyla ani moje první kniha. Právě vítězství v roce 2007 pro mě bylo velkým „nakopnutím“ a signálem, že má smysl se tvůrčímu psaní dál věnovat.“

Jsem předsedkyní odborné poroty od samého vzniku této soutěže. Se svými kolegy jsem za uplynulých jedenáct ročníků pročetla a hodnotila desítky prací. Byly různé – průměrné, podprůměrné i výborné. Rozhodně se mezi nimi našli talentovaní autoři, jejichž práce byly příslibem do budoucnosti.

Je nesmírně potěšitelné, že se mezi všemi zrodila i mladá spisovatelka. Pro vyhlášovatele je to důkaz oprávněnosti této soutěže. Vždyť hledat talenty a dát jim možnost porovnat svůj um a své schopnosti s vrstevníky je nejlepší cestou, jak otevírat dveře do literárního tvoření třeba i budoucím spisovatelům.

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně odborné poroty

Účastníci soutěže:

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2017.

Motto:

11. ročník Vyškovského cedníku byl obeslán 40 pracemi. Devět prací nebylo do soutěže přijato, protože autoři nedodrželi vyhlášená pravidla soutěže. Celkem se soutěže zúčastnilo 31 prací ve třech kategoriích. V každé z nich bylo určeno samostatné téma.

1. kategorie – **Bojovník**, hodnoceno 13 prací
2. kategorie – **Pod povrchem**, hodnoceno 15 prací
3. kategorie – **Nejcennější poklad**, hodnoceny 3 práce

Hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty

Mgr. Sylva Cidlinská, zástupkyně vyhlášovatele

Mgr. Kateřina Foltánková

Tomáš Dorazil

Petr Muzikář

Výsledky soutěže

Vítězové

1. kategorie

1. místo: Tereza Ferzиковá – Malá Velká a Velký Malý
2. místo: Jan Ferzík – Neplavec
3. místo: Aneta Kufčáková – Katka

2. kategorie

1. místo: Karolína Levíčková – Démon ve mně
2. místo: Lukáš Kytka – Jedna duše pod povrchem
3. místo: Adéla Koudelková – Krutá zima

3. kategorie

1. místo: Dana Procházková – Tam, kde se tečky nepíší
Lukáš Bozděch – Lehce nabyl
2. místo: neuděleno
3. místo: Zuzana Olejníková – Špatné období

Malá Velká a Velký Malý

Tereza Ferziková

To místo jsem nesnášel. Páchlo to tu deštěm a hlínou a nutili nás spát ve stísněných klecích. Pravda, chovali se celkem mile a dávali nám jídlo. Nebýt jich, nemáme povolenou ani tu hodinu pohybu venku mimo klec. Ale to místo samotné v nás vzbuzovalo strach, nebo alespoň ve mně. Nechápu, jak sem mohli Velcí chodit a jen tak si nás prohlížet. Nebyli jsme přece žádné cvičené opice, abychom k nim s vyplazeným jazykem přiběhli, nechali se podrábat za ušima a na oplátku jim ještě vděčně olízli ruku. A ty jejich zvuky! „Jé, ten je tak kjuůůty!“ nebo „No fuj, on si tam načural!“ Copak za to můžu? Ta hnusná studená podlaha si nic jiného nezasloužila. A navíc, kam jinam máme asi tak chodit, když nás ven pustí jen v dobu, kdy se jim to hodí. A hodí se jim to většinou tehdy, když jsme po jídle a vylučovat ještě není co.

A právě proto jsem včera utekl. Když nás vzali na pravidelnou procházku, chopil jsem se příležitosti a proklouzl dírou v živém plotě. Ne nadarmo jsem využil každou chvíli, kterou jsem mohl strávit venku, k tomu, abych objevil nějakou skulinu a promyslel si plán útěku.

Jakmile jsem se dostal na ulici, pocítil jsem lehké vzrušení. Útěk si mi zdál najednou tak snadný, že jsem nechápal, proč jsem se o něj nepokusil už dřív. Ohlédl jsem se. Nejspíš moji nepřítomnost ještě nepostřehli. Vždyť Velcí možná ani nevěděli, kolik nás tam přesně je.

Když jsem se ohlédl podruhé, uviděl jsem nějakého Velkého – vlastně spíš Velkou. Když si mě všimla také, vyvalila na mě oči. „Ty seš krásnej!“ vydechla. No, mně se tedy nezdálo, že bych byl zrovna nějak zvlášť pohledný, ale koneckonců to byl její názor.

„Ty ses někomu ztratil, vid’?“ zeptala se mě a dřepala si ke mně. Zašklebil jsem se na ni. Asi se jí to zdálo obzvlášť okouzující. „Hele, nejsi ty tady z toho útulku?“ pokračovala. Zavrčel jsem. Jestli mě tam hodlá vrátit, do smrti ji budu nenávidět. Najednou vytáhla z kabelky velkou igelitovou tašku a položila ji otevřenou na zem

se slovy: „Tak pojd'. Půjdem se zeptat do útulku, jestli jim někdo nechybí.“ Než jsem stačil něco namítnout, chytla mě pod packami a strčila rovnou do tašky. Zmítal jsem se, jak to jen šlo, ve snaze dostat se na svobodu. V tašce ale moc prostoru nebylo. Za chvíli se mi podařilo vystrčit alespoň hlavu a vykouknout ven.

S údivem jsem poznal, že se s každým krokem Velké vzdalujeme od toho hnusného místa, odkud jsem právě utekl. Rozhodl jsem se tedy, že to ponechám osudu.

Zrovna jsme s tátou večereli, když do kuchyně vtrhla máma s velkou taškou v jedné ruce a s kabelkou přes rameno. „Už jsem doma!“ zahalekala a hned mě pobídla: „Pojd' mi pomoci, zlato.“ Zlato říká jedině mně. Tátovi říká jménem, a když o něm mluví s někým jiným, nazývá ho „tatínek“, popřípadě „ten můj chlap“. Vstala jsem od večere a otráveně se loudala za mámou. Její veselý hlas a spisovná mluva mě mohly umořit.

Máma mi do rukou nacpala velkou tašku podivného tvaru a se zářivým úsměvem mě pozorovala. Najednou se ale přirtil táta a s výrazem nejvyššího údivu se otočil na mámu: „Tys nesla psa v igelitce?!“ Táta ta slova doslova zasténal, vrátil se ke stolu a plácl sebou na židli.

Nevěřicně jsem si mámu změřila. „On je tam pes?“

„No, když sis pejska tolik přála, tak jsme si s tatínkem mysleli...“

„Ty sis myslela! Já jsem doufal, že je to jen chvilkový nápad a zase tě to přejde,“ zaúpěl táta od talíře s koprovkou.

„Až vám řeknu, odkud je, dáte mi za pravdu, že to byl prostě osud. No, každopádně je teď tady a těší se, jak se o něj budeš starat, zlato,“ obrátila se na mě máma.

Já jsem chvíli stála jako zkoprnělá a pak jsem se odvážila nakouknout do igelitky, která se začala vrtět. Toho chudáka máma nejspíš splášila někde v útulku. Měl pocuchanou dlouhou srst a byl vyhublý skoro na kost. A v igelitce pod ním cosi čvachtalo a bylo dost nevábně cítit. Úplně jsem se štítla vzít ho do rukou, ale pak na mě upřel svoje smutné tmavé oči a já jsem nemohla odolat. Pohládila jsem ho po té dlouhé špinavé srsti, která kdysi možná měla nějakou barvu.

Nikdy jsem neměl pořádné jméno, které by bylo jen moje – každý z rodiny mi říkal jinak. Velká mě na začátku pojmenovala Mop kvůli mé dlouhé zdredovatělé srsti. Když mě ale pak několikrát vykoupali, odkryli její bělostnou krásu. Velký si mě moc nevšímal, ale občas na mě volal: „Baryku!“ Jednou jsem zaslechl, jak vypráví u stolu, že jako dítě měl psa Baryka a jiné jméno asi vymyslet neuměl. No a Malá Velká, které jsem vlastně patřil ze všech nejvíc, mi dala jméno Bojovník. Nevím, co ji k tomu vedlo – moje proporce určitě ne. Ale jak jsem malý, tak jsem hlasitý. Můj hlas bývá často slyšet široko daleko. Častokrát mi šeptala, jak mě má ráda a že se se mnou cítí v bezpečí, i když nejsem žádný velikán. Musím se přiznat, že mi s ní bylo moc dobře. A konečně jsem se cítil šťastný.

Další roky se několikrát ukázalo, že Bojovník si své jméno právem zaslouží. Kdykoliv chtěl někdo vkročit na naše území, hlasitě mu v tom bránil. A když se odvážil proklouznout živým plotem nějaký čtyřnohý rival, statečně se s ním porval. „Mopíku, necháš toho!“ okřikovala ho vždycky máma, ale většinou jí nevěnoval pozornost. Stejně tomu bylo při strohém: „Baryku, domů!“ když volal táta. Zato když jsem zavolala já, přiběhl vždycky. Později mu rodiče začali říkat mimo jiné také Rek. Hlavním důvodem bylo hlavně to, že odpovídal vžitě představené statečného hrdiny – tedy až na ten vzrůst – a mámě ani tátovi se jméno Bojovník příliš nezamlouvalo.

Jednou k nám zavítal nějaký muž tvářící se, že nám jde odečítat elektřinu. Bojovníkovi – nebo spíš Rekově – se ale od začátku nezdál. Neustále na něj vrčel a nakonec ho, když se nám chystal nenápadně vniknout do obýváku, kde jsme měli schované všechny peníze, vší silou rafl do nohy. Muž se nakonec opravdu přiznal – a to se jen tak nestává! Proto psíkovi rodiče nadobro přestali říkat Mop, Baryk i Bojovník a stal se pro ně jednoduše Rekem.

Od té doby, co máma Bojovníka neboli Reka přinesla, už uběhlo deset let. Slavila jsem tenkrát zrovna jednadvacáté narozeniny a chystala se odstěhovat od rodičů do pronajatého bytu. Toho roku začal Rek ztrácet postupně síly a zdálo se mi, že z něj pomalu vyprchává jeho nezdolný elán. Zdržoval se hlavně v domě a ani jeho štěkot už nebyl tak hlasitý.

Jednoho dne ale Rek vyběhl najednou ven tak rychle jako už dlouho ne. Proletěl dírou v živém plotě a pokračoval až na ulici. Jakoby vycítil, že se má něco stát a on tomu může zabránit. Byla jsem šťastná, že je Rek zase veselý. Uplynula ale skoro hodina a Rek nikde. Musel utéct dost daleko. Běhala jsem přilehlými ulicemi, volala ho, pískala, ale marně. Začala jsem nějak podvědomě tušit, že už ho možná nikdy nevidím.

Netuším dodnes, co se tam stalo. Máma tvrdí, že ho muselo srazit nějaké auto, i když vypadal spíš jako po pořádné psí rvačce. V naší ulici v té době ale žil jen jeden starý bígl, který s Rekem kamarádil. Rek se ještě téhož dne vrátil domů. Na jednu nohu kulhal, na břicho měl velkou ránu a chybělo mu levé ucho. Před branku se doplazil z posledních sil a lehl si ke dveřím. Když jsem ho uviděla, poznala jsem, že je se silami u konce. Vzala jsem ho do náruče a jeho bílou srst smáčely moje slzy. Rodiče se mě snažili utěšit a ujišťovali mě, že se z toho Mopík alias Baryk určitě vylíže a ráno ho vezmeme na veterinu. Já jsem ale cítila, že je pozdě na jakoukoliv záchranu a že o něj brzy přijdu.

Bylo mi hrozně. Když se mi podařilo dostat se domů, byl jsem tak vyčerpaný, že jsem hned usnul a zaspal debatu Velkých o tom, jak moc to se mnou je, nebo není, vážné. Večer, když už Velcí spali, jsem se s tichým kňučením doplazil k její posteli a drcnul jí čumákem do nohy. Asi jen tak ležela v posteli, protože se hned posadila a zvedla mě k sobě. Jak mě chytila, až se mi zatmělo před očima, jaká to byla bolest! A to její ruce byly vždycky tak něžné! Pak mě začala jemně hladit po hlavě a já, přestože jsem se chvěl slabostí, jsem se snažil přitulit k ní ještě blíže. Jako bych cítil, že je to naposledy. Vážně jsem se snažil sebrat všechny síly a bojovat, ale nešlo to. Uvědomoval jsem si, že tentokrát prohrávám. Přesto jsem se nebál, protože jsem byl s Ní.

Do rána Rek zemřel. Usnul v mé náruči, aby se už nikdy neprobudil.

Pohřbili jsme ho na zabradě mezi dva keře, v jejichž stínu tak rád lehával. Na velký šedý kámen jsme napsali všechna čtyři jeho jména. „Pro mě budeš ale vždycky Bojovník!“ šeptala jsem si v slzách.

Dopisuju poslední věty svých vzpomínek na Bojovníka. Jsem už stará bába a životem mě provázelo několik dalších psů. Žádný už ale nebyl jako můj první a nejlepší pes mého života!

Neplavec

Jan Ferzik

Jmenuji se Lukáš. Mám dva kamarády, Pavla a Kryštofa. Za měsíc skončí školní rok a budeme mít prázdniny. My tři jsme ve třídě spíš outsideři mezi ostatními, kteří jsou oblíbení.

Naše třída chodí někdy v tělocviku plavat na bazén. A v tom je právě naše potíž. Neumíme plavat. Jsme v té nejhorší skupině. Když jsou závody, musíme se účastnit všichni, odmítnutí se nepřijímá. Stojíme na kostkách. Všichni už skočili a plavou, ale já ne, nemohu sebrat odvalu. Pavel s Kryštofem jsou na tom zrovna tak. Plavčík na nás už doslova řve. Celá třída se nám posmívá, až nakonec skočíme. Ale běda! Neumíme pořádně skočit, ve vodě jsme dezorientovaní a jdeme ke dnu. A dno je pořádně hluboko! Už si myslíme, že nám dojde dech. Naštěstí nám stačil alespoň k tomu, abychom se z posledních sil doplácali ke schůdkům z bazénu. Po vynoření to bylo ještě horší. Nejenže se nám smáli všichni spolužáci, ale také děti z jiných škol, které chodí plavat s námi. Dnes to byla naštěstí poslední plavecká hodina v tomto roce a vlastně už úplně poslední. Příští rok budeme chodit bruslit a to bude určitě lepší.

Když začaly prázdniny, dohodl jsem se s kamarády, že když jsme se konečně zbavili nenáviděného plavání, užijeme si léto po svém. Poprosili jsme rodiče, aby nás přihlásili na Indiánský tábor síly a odvahy. Pořádal ho místní Dům dětí a mládeže a podle letáčku vypadal moc lákavě! Psalo se v něm, že děti se naučí uzlovat, šplhat, plížit se, střílet z luku, jezdit na koni, házet lasem a možná pokoříme i horolezeckou stěnu.

Takový program se všem líbil. Po příjezdu nám ale radost zkalila jedna novinka. To když vedoucí ohlásili, že na závěr tábora připravili stezku odvahy u místního rybníka. „Snad se nebudeme muset do toho rybníka taky potápět!“ šeptal jsem klukům. „Nebo dokonce plavat. To by byl náš konec,“ odpověděl Kryštof.

V dalších dnech jsme ale na naše počáteční obavy docela zapomněli. Den za dnem se střídaly nejrůznější aktivity, výlety a soutěže. Každý den jsme si vyzkoušeli a naučili se něco nového a také jsme poznali spoustu nových kamarádů. Bylo to poprvé, co jsme my tři uslyšeli od ostatních nějakou chválu. Kryštof byl nejlepší v házení lasem. Pokaždé ho roztočil a hodil tak, že chytaný cíl strhl k zemi. Pavlovi šla nejlépe hra zvaná Mōlkki. Hraje se tak, že se hráči snaží dřevěným špalíkem zasáhnout a shodit dřevěná polínka, která jsou rozestavěná v různé vzdálenosti a mají různou hodnotu. I já jsem v sobě objevil netušený talent, a to když jsme šplhali na strom či po laně. Nikdy jsem si nemyslel, že mám tak silné ruce a mrštné tělo. Každopádně mi to šlo nejlépe ze všech a mnohem lépe než kdy v tělocviku na kovové tyči.

Tábor se pomalu blížil ke konci, když jsme se konečně dozvěděli, v čem bude spočívat stezka odvahy. Měli jsme vyrazit po pěšince kolem rybníka, po cestě posbírat několik předmětů, které tam vedoucí ukryli jako součást šifry a na konci stezky podle nich tuto šifru rozluštit. Pro nejúspěšnější řešitele byly slíbeny věcné ceny a pro úplného vítěze možnost naplánovat a řídit táborový program na celý jeden den! Naštěstí jsme si mohli s sebou vzít baterky a to mě smiřovalo s tím, že na stezku se budeme vydávat jednotlivě každý sám. To bude něco!

Z naší trojice se vydal na cestu jako první Pavel, chvíli po něm Kryštof a jako poslední já. Vedoucí se stopkami hlídal, kdy může vyrazit na cestu další, aby se dva lidé po několika metrech nepotkali.

Když jsem odstartoval, srdce mi bušilo jako zvon. Kolem už byla úplná tma, od rybníka i z blízkého lesa se ozývaly různé tajemné zvuky a já šel jako úplně poslední. Baterka jen slabě ozařovala úzkou cestu. Postupně jsem nacházel luk, šíp, malou kostěnou dýku a tomahavk, kus dál indiánskou čelenku a ještě později něco, co mi připomínalo dýmku míru. Najednou jsem zaslechl Kryštofův výkřik: „Pomoc, pomoc!“ Rozběhl jsem se směrem, odkud se hlas ozýval. Pod nohama mi odletovaly kamínky a trošku to klouzalo. Najednou jsem poznal, že hlas se tentokrát ozývá za mnou a došlo mi, že se musím vrátit. Také jsem s hrůzou poznal, že Kryštof spadl do rybníka a nad vodou byla vidět jen jeho hlava a ruce, které držely... Držely bezvládného Pavla! Byli v rybníku oba a nebýt Kryštofa, Pavel by se asi utopil. Vypadalo to, že je v bezvědomí. Vyděsil jsem se. Začal jsem také křičet o pomoc, než jsem si uvědomil, že od startovní čáry jsme dost daleko a já jsem byl na trati poslední. Protože okruh byl dlouhý, mohlo uběhnout hodně času, než nás začnou hledat. Musel jsem si poradit sám!

Kryštof naštěstí zatím zachovával klid, pokud to v této situaci vůbec bylo možné, a rychle mi vysvětlil, co se stalo. Když při běhu šlápl na nezpevněný okraj cesty, utrhl se s ním kus půdy. On se skutálel do rybníka. Je v něm hodně bahnité dno s propletenými kořeny stromů. Uvízla mu dole noha a nemohl se sám dostat ven. Volal tedy o pomoc a přiběhl tam Pavel, který jej zaslechl, protože běžel hned před ním. Podával Kryštofovi silnou větev, aby ho zkusil vytáhnout, ale nevšiml si, že je suchá. Když za ni zatáhl, zlomila se a ulomená část ho silně uhodila do hlavy. Pavla to omráčilo a sklouzl také do vody. Kryštofovi se naštěstí podařilo ho zachytit a teď ho už z posledních sil držel hlavou nad hladinou, aby se neutopil.

„Co mám udělat, jak jim pomoci?“ panikařil jsem. Bylo mi jasné, že Kryštof se sám na břeh nedostane a Pavla nemůže pustit. Bylo to tedy na mně. Já jsem se v tu chvíli rozhodl. Skočil jsem do vody. Ani nevím, jak se mi podařilo dostat se za oba kluky na místa, kde už začínala hloubka. Najednou jsem se ocitl celý ve vodě bez pevné půdy pod nohama. Zjistil jsem, že nějakým zázrakem nejdu ke dnu, ale vznáším se na hladině. Pocítil jsem jistotu, že to zvládnou a ponořil jsem

se ke dnu. Voda odporně páchla a nebylo skoro nic vidět. Šátral jsem rukama po Kryštofových nohou, až jsem našel silný kořen, který ho věznil za kotník. Musel jsem se nadechnout! Hned jsem se ale ponořil znovu a Kryštofovu nohu oběma rukama vyprostil poté, co jsem mu zul tenisku. Rychle znovu nad hladinu! Kryštof už byl u konce se silami. Chytil jsem tedy Pavla pod jednu paží a zavelel: „Ještě ho chvíli pevně drž! Vylezu na břeh a vytáhneme ho.“ Nevím, jestli to způsobil můj výkřik, ale Pavel najednou zamrkal a vypadalo to, že přichází k sobě. Vyškrábal jsem se z rybníka na pevnou zem. Pavla jsem ale nepouštěl a s Kryštofovou pomocí – tlačil ho zespodu – jsme Pavla dostali také na břeh. Pak jsem pomohl vylézt i Kryštofovi a svalili jsme se všichni tři na zem. „Haló!“ uslyšeli jsme jednoho z vedoucích. „Kde jste, kluci?“ „Tady! Tady jsme!“ volal jsem a poznal, že jsme zachráněni.

Po naší nedobrovolné koupeli jsme dostali všichni pěknou rýmu a Pavel do konce tábora musel odpočívat, protože se přece jen trochu potloukl. Naštěstí to ale nebylo nic vážného. Ostatní děti se na mě dívaly jako na hrdinu a já jsem se tak chvílemi také cítil. Hlavně jsem byl ale rád, že jsou kamarádi v pořádku. Také jsem zjistil, že strach se dá překonat, pokud je k tomu vážný důvod. V duchu jsem si umínil, že to s plaváním ještě jednou zkusím, ale příště raději zase v bazénu.

Když skončily prázdniny a začal nový školní rok, čekalo nás ještě jedno překvapení. Pan ředitel ve školním rozhlase četl krátký příběh o tom, jak jeden chlapec ve strachu o své kamarády překonal svoji hrůzu z plavání a zachránil jim život. Spolužáci se pošklebovali: „To je jak o vás, haha.“ Nakonec pan ředitel řekl: „Vy ostatní si můžete vzít příklad z vašeho spolužáka Lukáše, o kterém tento příběh byl.“ Zčervenal jsem, protože nejsem zvyklý, že mě druzí chválí, ale i naše paní učitelka se usmívala. Když jsem zvedl hlavu, viděl jsem, že se usmívají i moji spolužáci. Usmívají, ne posmívají jako jindy. Tím jsem to ve třídě vyhrál a z outsidera jsem se stal hvězdou dne. Tak snad to chvilku vydrží.

Katka

Aneta Kufčáková

Je nedělní ráno, Ben, můj milovaný pes, cupitá po pokoji. Naznačuje, že je čas vstát a jít ven. Pokouším se nehýbat, předstírám, že spím. Ben ví, že ho slyším. Po chvílce zašteká. „Jo, jo, já vím,“ shodím ze sebe peřinu, rychle se obleču a mířím do koupelny. Přistihnu se, že tupě zírám do zrcadla a opět v duchu přemýšlím. Ben už je netrpělivý, čeká na mě u dveří. Popadnu vodítko a míček. Otevřu dveře a řeknu: „Půjdeme k rybníku.“

Je nádherný zimní den. Přes noc napadla spousta sněhu. Sluníčko svítí jen lehce, i přesto krásně hřeje. Sníh je lesklý, třpytí se. Všude je nádherné ticho, slyším vlastní dech. Nevidím kolem sebe žádného živého tvora, ani ptáčka, veverku. Za pár minut jsme se dostali až k lesíku. Ve sněhu je pár stop na vyšlapané cestičce. Ben cestu zná. Házím mu míček a on mi ho oddaně přináší. V duchu přemýšlím o všem možném, v hlavě se mi honí myšlenky z předešlého dne. Miluju tyhle procházky, kdy je ticho a nikdo na mě nemluví a já mluvit také nemusím, nikomu nemusím nic vysvětlovat, nemusím nic předstírat. Občas potřebuji být sama. Snažím se probírat svými myšlenkami a být nenápadná a sledovat ostatní, aniž by si mě oni všimli.

Najednou jsme u rybníka. Je tu nádherně. Ale Katka opět nepřišla. Katka, dívka na invalidním vozíčku, na jaře jí bylo sedmnáct let. Žije se svou maminkou a bratrem. Poprvé jsem ji tady zahlédla asi před dvěma roky. U rybníka byla vždy dřív než já s Benem. Tiše pozorovala ptáky, vodu, veverku. Každou neděli tu byla. Pokaždé jsme se jen lehce pozdravily a já se na ni usmála. I ona se usmála. Ale nelze popsat ten smutný úsměv. I její oči byly smutné. Bena pohladila a pošimrala ho za ušima. A jednoho dne se rozpovídala: „Pár týdnů se asi nevidíme,“ řekla najednou Katka. „Jsem nemocná, ... musím na operaci, mám šanci opět jednou chodit,“ pokračovala dál. „Bude to těžké, ale já to zvládnu, musím to zvládnout!!!“ dodala. „Budu na tebe myslet, budu ti držet palce a těším se, až se tu v neděli zase uvidíme. Já s Benem přijdeme každou neděli,“ řekla jsem jí tehdy.

Přitáhnu si šálu ke krku a rozhlížím se. I Ben Katku hledá. „Musíme být trpěliví, jednou určitě přijde,“ řeknu Benovi a opět mu hodím míček. „Pojď, půjdeme dál po břehu, nechce se mi domů.“

Jdeme po úzké vyšlapané cestičce. V duchu křičím: „Katko, kde jsi?“ Aniž bych si to uvědomila, najednou zjistím, že se úplně propadám do sněhu. Cestička už tady není vyšlapaná. Skoro to tu nepoznávám. Ben najednou zrychlil. Proč asi? „Bene, vrat’ se, je mi zima, půjdeme domů,“ volám na něj. Přivřela jsem oči a podívala se na nebe. A najednou slyším zvuk praskajícího ledu. „Ne, to ne,“ vykřikla jsem. Prudce se otáčím, sklouzne mi noha a už se kutálím dolů. Zastavila jsem se v malém křoví, větvičku z šípkového keře mám zapíchnutou v bundě, rákos mě šimrá do obličeje. „Ten led mě udrží, překul se na všechny čtyři a nějak se doplaz ke břehu, hlavně žádné prudké pohyby,“ nařizují si v duchu a snažím se nevnímat lehké praskání ledu. A vtom zahlédnu o kus dál Bena a Katku. Ano, je to ona! Je celá promočená, promrzlá. Tiše vzlyká. Dívá se na vozík, a pak někam před sebe. Mám pocit, že uhýbá pohledem, jakoby se mi nechtěla podívat do očí. Ben kolem Katky chaoticky poskakuje a štěká. Snažím se jí vytáhnout co nejvíc na břeh, ale moc mi to nejde.

„Kde jste se tu vzali,“ zlobí se Katka. „Katko, co se stalo?“ ptám se. Katka odvrací obličej a po tváři jí stékají slzy. „Už bude dobře, pomoc je na cestě, sanitka tu bude každou chvíli,“ snažím se Katku uklidnit. „NEEE,“ Katka zoufale křičí. Její zoufalý pláč neustává ani v sanitce.

Celé hodiny čekám v čekárně. Co se u rybníka mohlo stát, napadá mě asi tisíc variant, jak sjela Katka do vody, ale žádná mi nedává smysl. Snažím se to vše nějak v hlavě srovnat. A pak mi to došlo: „Udělalala to schválně!!!“

„Slečno, mohu s vámi mluvit,“ přes chodbu na mě volá nějaký lékař. „Za chvíli Vás za Katkou pustíme, ale nejdřív bych vám chtěl poděkovat, zachránila jste Katce život, jste bojovnice.“

Cože, já? Proč? Jestli je tady někdo bojovník, tak je to Katka.

Pak mě pustí za Katkou. Katka je bílá jako zeď nemocničního pokoje. Dívá se do stropu. Všude je spousta přístrojů. Nechce se na mě podívat, odvrací hlavu. Stisknu jí ruku a říkám jí: „Bojuj, mám tě ráda i Ben tě má rád. Dokážeš to!“ Katka opět pláče, vytrhne svou ruku a odhání mě. Sestřička mi řekne, že operace nedopadla tak, jak se předpokládalo a že Katka už nebude chodit.

Každou neděli chodíme s Benem k rybníku, ale Katku jsem už víckrát neviděla. Stále musím na Katku myslet, proč to udělala, byla tak zoufalá, že už nechtěla žít? Nebo se stalo něco dalšího? Zlobím se na sebe, že jsem neudělala něco víc, něco, aby vůbec do rybníka nesjela, měla vědět, že ji mám ráda, že si s ní ráda povídám, ale neudělala jsem nic...

Je krásné letní ráno. Přes žaluzie prosvítá letní sluníčko. Ben pobíhá po pokoji a pak si sedne k mé posteli. „Bene, dnes k rybníku nejdu, Katku už víckrát nevidíme, nechce nás vidět,“ řeknu Benovi. Po chvílce znovu usnu. Asi za hodinu Ben opět vyžaduje, abychom šli ven. „Tak dobře, jdeme k rybníku, ale je to zbytečné, Katka tam nebude,“ protestuji.

Ben strašně spěchá, žene mě, jako by něco tušil. U rybníka jsme dřív než obvykle. „Bene, nespěchej tak,“ volám na něj.

A najednou před sebou vidím Katku. „Katko, Katko,“ volám na ni a běžím, co nejrychleji můžu. Obejmu ji, Ben udělá několik uvítacích koleček kolem Katčina vozíčku a nakonec jí skočí na klín. Katka vypadá jinak. Nezměnila účes, nezhubla, nepřibrala, ale je jiná, usmívá se a září jí oči.

„Pojďme se projít, povezeš mě prosím,“ řekne Katka. Celé hodiny si povídáme. Naslouchám úžasné dívce a pomalu si skládám celý předešlý půlrok. Všechno jsem pochopila, Katka už ví, co chce, ví, že to, že na chvílku zapochybovala o své odvaze, byla hloupost. „V nemocnici jsem strávila spoustu času, operace nedopadla tak, jak jsem doufala, navíc mi onemocněla i maminka,“ pokračuje dál Katka.

„Měla jsem dost času na přemýšlení, uvědomila jsem si, že není podstatné, jestli budu chodit nebo ne, ale jestli budu žít a taky jak budu žít. „Maminka se uzdravila, chci žít a nechci být smutná a zalezlá jen ve svém pokoji,“ pokračuje dál Katka.

Prostě jsem se jednoho dne probudila a řekla jsem si dost.

Ve svém volném čase cvičím pejsky pro nevidomé lidi, se svou maminkou jsme založily nadaci, která pomáhá dětem z dětských domovů. Každý týden navštěvujeme psí útulky a nosíme jim jídlo. A mám další nápady, jak pomáhat. Chci začít navštěvovat seniory v domovech důchodců ... je toho spousta, o všem ti ráda povím.“ Katka je k nezastavení. „Dlouho jsem se taky bála jít sem k rybníku. Nevěděla jsem, jestli se mnou budeš chtít mluvit,“ pokračuje dál.

„Katko, jsi bojovnice, věděla jsem, že toho spoustu dokážeš, kamarádko moje nejmilejší,“ řeknu jí a znovu ji obejmu.

Ještě před pár hodinami jsem netušila, že Katku ještě někdy uvidím. Z Katky je úplně jiný člověk. Je na vozíčku, má určitý handicap, ale i tak pomáhá druhým. Nezáleží na tom, jací jsme, kolik jsme udělali chyb, ale záleží jen na nás, jakou zvolíme cestu. Katka si vybrala správně, tohle je její volba, nyní je šťastná. Zářící štěstím, pořád mluví, směje se, telefonuje, organizuje, usmívá se na každého, koho potká. Můj obdiv k ní je obrovský. Vybojovala si to „své štěstí“, které jí může spousta lidí závidět. A navíc svůj úsměv a dobrou náladu přenáší na druhé.

Démon ve mně

Karolína Levíčková

Probouzím se do dalšího rána svého mizerného života. Počasí za okny pokoje, který zůstal od mých dětských let nezměněn, odráží mou náladu. Pošmourné, šedivé a depresivní. Prášky na spaní mi dopřály relativně klidnou noc, budila jsem se méně, než bývá zvykem. Vylezu z postele a s obrovskou námahou se postavím na nohy. Dřív, než se toho stihnu vyvarovat, zahlédnu se v zrcadle. Udělá se mi zle z toho, jak vypadám. Možná bych to měla přičítat spíš každodenní ranní nevolnosti, ale pohled na mě už taky za nic nestojí.

Kde jsou ty časy, kdy jsem byla od hlavy až k patě vzorem každé holky? Každé ráno jsem si přivstala a dlouhé chvílky trávila v koupelně. Tedy poté, co jsem se

vrátila z ranního běhu. Každopádně do školy už jsem přicházela ve špičkové formě. Jsem perfekcionistka, vždycky jsem byla. Mohla jsem mít, na koho jsem si ukázala. Až dokud...

Z myšlenek mě vytrhne zaklepání na dveře. Máma. Nečeká na odpověď a vtrhne do mého padlého království. Jakmile spatří můj prázdný pohled v odrazu zrcadla, přijde blíž a postaví se před něj. „Jestli tu takhle budeš stát každé ráno, postarám se o to, že skončí na střepey,“ vyhrožuje mi, ale vím, že to myslí dobře. Nezmůžu se na nic víc než na přikývnutí. Pohladí mě po rameni a pozve mě dolů do kuchyně na palačinky. Jakmile zazní slovo palačinky, můj vnitřní démon se probudí k životu. Odstrčím mámu a běžím do koupelny, na ruku mě studí chlad bílé keramiky. Ještě před tím za sebou ale stíhám zamknout. Nechci, aby mě tak máma viděla. Ta už lomcuje za kliku koupelny. „Hned tě sem pustím,“ volám na ni, i když vím, že o tohle jí vůbec nejde. Ať je to, jak chce, vzdá to.

Za pár minut se dám dohromady a vycházím z koupelny. Stojí hned u dveří, z jejích očí číší starost a já si všímám vrásek kolem nich. Vždycky je měla, ale dřív jsem je považovala za vějířky, které jí přidávaly na kráse. Teď kvůli nim působí ztrhaně, za to můžu já. Já a můj malý démon. Ruku v ruce scházíme po schodech do kuchyně.

Hned v kuchyňských dveřích se proti vlastní vůli chytím zárubní. „Promiň,“ vysvětlím, „ale dneska asi snídat nebudu.“ „Jako vždycky,“ poznamená smutně, sebere talíř s palačinkami a obrátí ho do koše. Soudím, že je to poměrně prudká reakce, ale nemá to se mnou jednoduché. Asi se není čemu divit. Poté, co chvilku pochoduje před linkou, mi řekne: „Musím do práce. Jsi si jistá, že tě tu můžu nechat?“ „Jasně!“ přitakám možná až přehnaně pohodovým tónem. Nevěří mi. Pokusím se ji přesvědčit: „Už si nemůžeš dovolit tam zase nejít. Vždyť víš, že ti vyhrožují výpovědí.“ Je to ode mě asi trošku rána pod pás, ale zacílila jsem na správné místo. Políbí mě na čelo a odchází.

Rozběhnu se do svého pokoje. Seberu z nočního stolku telefon, posadím se na postel a chvilku váhám. Nakonec telefon zvednu a natukám z paměti telefonní číslo. Démon se uvnitř mě převaluje, jako by tušil, komu volám. Nebere to. Já se ale nevzdám, nejsem taková. Asi popáté uspěji. „Co zase chceš?“ utrhne se

na mě. „Říkala jsem si, jestli bys třeba nešel někam na oběd,“ vykoktám ze sebe. „Nešel,“ ozve se z telefonu. Zavěsí. Zoufale si vjedu rukama do vlasů. Nechci být na toho démona sama, nedokážu to.

Zamknu se v koupelně, nachystám si, co potřebuji, a vanu zacpu zátkou. Během toho, co přitéká voda, svlékám ze sebe noční košili. Nesmím ji napustit vrchovatou, musím počítat s tím, že hodně vody vytlačím, jak do ní vlezu. Víc, než kdy dřív. Voda je příjemně teplá, celá mě obejmě do své hřejivé náruče. Nadechnu se, jsem rozhodnutá. Popojedu ve vaně o kousek níž. Ještě kousek. Vana je veliká, vlezu se do ní od hlavy až k patě. Včetně obličejů. Z dálky ke mně dolehne zvláštní, vytrvalý zvuk. Vynořím se nad hladinu, to klika od koupelny lítá nahoru

a dolů jako zběsilá, ozývá se bušení na dveře a mámin křik. „Já už jdu, mami,“ zamumlám, zabalím se do ručníku a třepajíc se zimou otevřu. Máma rychle očima zhodnotí situaci v koupelně. Pak se otočí na patě a odchází pryč.

Domnívám se, že se urazila a teď pláče v ložnici na posteli. Jak šeredně se mýlím! Za chvíli zaslechnu hlasy. Ne, jen jeden hlas – mámin: „Měl jsi pravdu. Přijed’ si pro ni. Ano, co nejdřív.“ „To nemůžeš udělat!“ křičím na ni. „Ale můžu. Já už to nezvládám, jenom jsem si zapomněla peněženku. Co kdybych nepřišla? Pak už bys to třeba konečně dokázala dotáhnout..“ Hlas jí selže a hystericky se rozpláče. „Jak víš, co jsem v té koupelně dělala?“ Ozve se teatrální vzdychnutí, vzápětí přichází otázka, na kterou nemám co odpovědět: „A žiletka vedle vany?“

Naši debatu přeruší domovní zvonek. Máma jde beze slova otevřít, pouští dovnitř lehce prošedivělého muže. „Ahoj, tati,“ šeptnu ze shora ze schodů. Věnuje mi jeden ze svých oslnivých úsměvů. Na podobné úsměvy nachytl pěknou řádku milenek. Chtě nechtě se usmívám taky. To už je kouzlo jeho osobnosti. Těžko mu nepodlehnout. „Máš sbaleno?“ pronáší jen tak mimochodem, ve tvářích d’olíčky. Moje d’olíčky v ten moment zmizí. Zase jsem ta malá holka, jež před ním bezmocně stojí a půjde do kouta. Zahnaná do toho nejzazšího kouta, ze kterého nejspíš není úniku.

Ze skříně si vezmu malý batoh a hodím do něj pár věcí. V koupelně přidám jen hřeben a kartáček na zuby. Tam mi bude stejně fuk, jak vypadám. Táta sedí

v kuchyni a popíjí kávu, máma stojí opřená o linku. Jakmile mě uvidí stát ve dveřích, vyskočí na nohy: „No, tak asi pojedeme, ne?“ Pronese to tónem, jako bychom jeli na výlet. Neřeknu nic, otočím se na patě a vycházím z domu. Máma se za mnou rozběhne, objímá mě a šeptá: „Je to pro tvoje...“ „Mami,“ nenechám ji to ani dokončit, „pokud je léčebna dobro, pak nechci vědět, co je zlo.“

„Tady máte něco na sebe, slečno,“ pronese postarší paní a plácne mě vytahanou košilí do břicha. Aspoň že je vypraná, minimálně tak voní. Odšourám se do svého pokoje, do místnosti, kterou sdílím se ženou ve věku zhruba kolem pětaticítky. Nestojím jí ani za pohled. Vůbec mi to nevadí, radši bych tu byla sama. Lehnu si do postele a snažím se usnout.

„Tak co ti je?“ najednou se zeptá. Nedá se říct, že by mi bylo po chuti si povídat. Přesto ale odpovím: „Deprese, nějaký ten pokus o sebevraždu. Tady asi normální, ne?“ Možná zním až příliš cynicky, vzápětí mě to zamrzí. „Tak to si budeme rozumět,“ přitaká. „A proč?“ ptám se. Hned vzápětí mi odpoví: „No protože jsem tu s úplně stejným problémem.“ Zavrtím hlavou: „Ale ne, to jsem nemyslela.“ Radši se pořád dívám z okna, ona je podle šíření zvuku pořád otočená ke zdi. „Chtěla jsem miminko. Tak zoufale moc! Nešlo to. Manžel už to se mnou nevydržel. Opustil mě poté, co jsem chtěla sousedce ukrást její dítě.“ V ten moment začnu tátu nenávidět. Jako ředitel tohoto ústavu moc dobře věděl, kam mě umístí. Přemýšlím, jak se odsud dostanu, snažím se v hlavě sprádat plány na útěk. „Slyšíš? Co se stalo tobě? Jsi ještě mladá,“ její hlas se najednou dostane do mého vědomí. A tak to jednoduše řeknu. Poprvé od začátku, co jsem to musela přiznat mámě: „Jsem těhotná. A už je pozdě to vzít zpátky.“

Ticho. „Zvláštní, že? Někdo něco hrozně chce a nemá to. A někdo to může mít a chtěl by to dát pryč.“ Nenapadá mě nic, co by se dalo odpovědět. Pohled dál upírám na šedivou oblohu, která se pomalu šerí.

Trávím v ústavu další tři měsíce. Neděje se nic neobvyklého, každý den postupuje podle stejného schématu. Navštěvuji terapie, které shledávám naprosto zbytečnými. Stejně tak rozhovory s mámou jsou plné křeči. Táta, který tu musí trávit každý den několik hodin, za mnou pro jistotu skoro vůbec nechodí. Nejvíc si cením hovorů s Marií. Tak se moje spolubydlící totiž jmenuje. Člověk by vůbec

neřekl, že trpí psychickými problémy. Ostatně ani já nejspíš nepůsobím jako blázen. Jen to, co roste pod povrchem, uvnitř mě, se mnou tolik mává. Až to bude pryč, vrátím se zase zpátky do normálního života. Hodlám se přestěhovat a podat si přihlášku na právnickou fakultu v Praze. Daleko od mého předčasně ukončeného studia v Brně.

Nechám tu sice mámu, ale ona si poradí. Pokaždé, když se tu objeví, mám pocit, že září. A že se to snaží skrývat. Beze mě se jí ulevilo. Táta se plně věnuje své nové rodině, řekla bych. Nesvěřuje se a mě to nezajímá. Moc kamarádek jsem nikdy neměla. Většinu času jsem trávila v knížkách, snažila jsem se o to, abych něco znamenala. Aby ze mě máma měla radost a aby si mě táta aspoň jednou všiml, poplácal po zádech a řekl: „Dobrá práce, holčičko.“ Tak jako když jsem donesla první vysvědčení se samými jedničkami.

Jediný, kdo mi vždycky bude svým morbidním způsobem chybět, je démonův tvůrce. Každý k nám jako k páru vzhlížel, byli jsme perfektní dvojka. Ráda vzpomínám třeba na ples fakulty. Jirka uměl být neskutečný gentleman. Potom ale všechny motýly v mém břiše pochytil démon. Má vidina sebe samé jako prestižní právničky v dokonale padnoucím kostýmku, jak tančím po soudní síni na jehlových podpatcích a rozmetám své oponenty, se rozprskla jako mýdlová bublina. A Jiří? Chtěl po mně, abych se toho zbavila a já samozřejmě souhlasila. Ale v nemocnici mi řekli, že už je pozdě. Démon se usídlil.

A tak jsem zůstala sama, jen s ním. Denně mi působí takové potíže. Unavuje mě to nekonečné chození na záchod. Nenávidím své břicho připomínající obrácenou mísu. Proplouvám po chodbách ústavu jako velryba. Ale společně s Marií jsme vymyslely plán. Ona si ho vezme, až bude venku. Plánuji jí ho dát, rozhodně si ho nechci nechat. Ještě chvíli to vydržím, a pak už budu zase jen sama pro sebe. Všechno do sebe krásně zapadá.

Probouzím se do dalšího ústavního rána, čeká mě typická rutina. „Dobré ráno, Marie,“ zahuhlám do polštáře. Nic se neozve. Otočím se, její postel zeje prázdnotou. Začíná to být lehce podezřelé, cítím v kostech, že něco nehraje. „Marie?“ zavolám do liduprázdné chodby. Zkusím se vydat na toalety. Ve dveřích do mě vrazí mladá zdravotní sestra. Hrůza v jejích očích je tak obrovská, jako by

křičela do chodby a rozléhala se po celém jejím prostoru. Snažím se nahlédnout přes rameno. Dřív, než mě vytlačí ven, zahlédnu krev. Spousty krve. A Mariiny nádherné blondřaté kučery.

Marie pokazila náš plán. Nemám jí to za zlé, alespoň se o to snažím. Další člověk, co mě nechal na holičkách. A já jsem na ni tak spoléhala. Nechala mi dopis. Vysvětlovala v něm, že si vždycky přála vlastní dítě. Bez něj prý jako žena zklamala a tím klesla i u svého muže. Nejsem si jistá, jestli je on téhož názoru. Nikdy jsem ho tu neviděla.

Můj nápad, že jí dám svého démona, ji zpočátku rozzářil, konečně se měla dočkat vytouženého dítěte. Můj otec jí prý ale oznámil, že to se rozhodně nepodaří. Nesvěřili by dítě choromyslné ženě. To ji přimělo nad tím uvažovat a došlo jí, že má otec pravdu. Já jsem si říkala, že musí existovat nějaká právní klička. Marie ale chtěla svoje dítě, část sebe, která by vyrostla de facto skoro z ničeho pod povrchem jejího těla, které na sobě nedávalo znát prožité strasti.

Rozhodla se mě opustit, musím se s tím nějak vyrovnat. Sedím nad jejím dopisem na rozloučenou a pláču. Zase po dlouhé době. Nechce se mi dál žít, být tady v tom mizerném světě bez ní, nejlepší přítelkyně. Ano, opravdu se jí stala. Má mysl mě nutí udělat něco šíleného, skoncovat tu s tím jednou pro vždycky. A pak mě ochromí nesnesitelná bolest.

Bolestivé křeče mě spalují jako oheň z pekel, vycházejí odněkud z mého nitra. Zatmívá se mi před očima. Nic horšího jsem v životě nezažila. Už se ani nesnažím vnímat hlasy kolem sebe. Čas kolem plyne, tančí kolem mě v kruzích, aspoň mi to tak připadá. Nakonec se asi po dvouhodinovém boji dočkám úlevy. Už si pomalu ani nepamatuji, jaké to je, když člověka nic nebolí. Teplý vzduch na sále pročísne křik nově příchozího života. Uvědomím si, co se děje. Démon je venku, už není pod povrchem. Křičí na nás z plných plic. Doktorů jedná podle tátových pokynů, pláč se okamžitě začíná vzdalovat, až utichne. Jeden z lékařů na mě mluví, já ho ale neposlouchám.

Pořád mám v uších ten křik mého malého dítěte. Poprvé od doby, co se mi to stalo, ho takhle nazvu. Musím ho vidět. Hned. Okamžitě se snažím vyskočit

na nohy, někdo se mě snaží zadržet. Zmobilizuji veškeré síly a z plných plic zařvu: „Já chci vidět svoje miminko!“ To nikdo nečekal, využívám chvílky ohromení a potácím z místnosti, nějaká hadička se mi vytrhne z ruky a z ní začne crčít krev.

A pak ji spatřím. Ještě pořád nařiká. Maličká, růžová, křehká jako poupě. Moje dcera. Postarší paní ji okamžitě zvedne a přichází s ní ke mně. Podává mi ji. Trochu se tomu divím, musím vypadat jako šílenec, jak mi po ruce stéká horká krev. Přitisknu ji k sobě a ona se konečně utiší. „S maminkou je dobře, že?“ zašeptám do uzlíčku v peřince, snažím se ji neušpinit. Ze sálu přichází doktor, následuje ho můj táta. Oba zůstanou oněmělí stát. Sama netuším, kde se ve mně bere tenhle nový pocit. Ale líbí se mi. „Maruško, holčičko moje,“ usmívám se na její tvářičku, vypadá to, že usíná. „Tak to vypadá, že o jméně je rozhodnuto,“ poznamená můj táta a rukou si pročešává vlasy. „Můžu si ji nechat, že jo?“ zeptám se a hned vzápětí toho lituji. Zní to, jako bych mluvila o zatoulaném štěněti, nalezcenci na prahu domu.

Maruška ale je takovým nalezcem. Našla jsem vztah k ní bohužel s devítiměsíčním zpožděním. Ale hodlám jí to vynahradiť. Tátu jí sice dát nemůžu. Nemám v plánu ho kontaktovat, stejně ho nezajímáme. O to lepší budu mámou.

Ostrý vítr nás šlehá do tváří, jak si razíme cestu mezi kamennými náhrobky. Zastavíme se a já pokládám růžovou pivoňku na Mariin náhrobek. Vír vzpomínek mě zachytí a já se v něm začnu utápět. V duchu vidím záblesky svého trápení doma, nástupu do ústavu i začátek přátelství s Marií. Byly jsme jako kumpáni. Někdy si říkám, že mi ten dar mateřské lásky přenechala ona, když odcházela z tohoto světa na lepší místo. Moje místo je tady, kde se na mě směje moje malá dcera.

„Mami, můžu zapálit svíčku?“ zeptá se svým hedvábným hláskem. Podědila po mně i d'olíčky. S úsměvem jí odpovím: „Na to jsi ještě maličká, andílku. Ale můžeš sem tetě dát ten obrázek, co jsi jí namalovala.“ Radostně pokládá vedle mé pivoňky papír s něčím, co mám být nejspíš já, menší já má asi představovat Marušku a obličej nahoře nad mráčkem bude určitě Marie. Někdy jí o ní vyprávím. Jako o hodné tetě, která mamince pomohla, když jí bylo moc zle.

Obrátím pohled k nebesům a zašeptám němé díky. Maruška mě sleduje a tiskne mi ruku. „Měla tě hodně ráda, mami?“ zeptá se. „Měla,“ přitakám, „a tebe by, broučku, měla ještě radši.“

Jedna duše pod povrchem

Lukáš Kytka

„Samota, to je jako rakovina, akorát v duši.“
Krystyna Kuhn

I.

Uprostřed vyprahlé pustiny se s rámusem narušujícím hrobové ticho otevřel zrezavělý poklop. Z podzemí se pomalu vynořil obličej mladé dívky, němý úžasem. „Bože, to je nádhera,“ vydechla. Její oči byly upřené na temně černé nebe poseté zářícími hvězdami, o kterých dodnes slyšela jen z vyprávění. I přes její věk sedmnácti let nikdy nic tak krásného nespatriła. Vždyť jak by mohla, když celý svůj dosavadní život strávila nebohá dívka se zbytkem své rodiny ve strachu zavřená v atomovém krytu schovaném v bezpečí před všemi nástrahami válkami zničeného světa hluboko pod zemským povrchem. Z tunelu pod ní se ozvalo tlumené uchechtnutí. Annin starší bratr pomalu stoupající po kovovém žebříku nemohl skrýt své nadšení. Už se opravdu těšil, až své malé sestře poprvé ukáže všechny skryté krásy toho tajemného světa nad nimi, ve kterém prožil tolik dobrodružství, jež uši napínající Anně vždy s chutí vyprávěl. Dnes je to ale jinak, dnes Tomova sestřička bude sama svědkem shánění potravy a věcí potřebných k životu v troskách dříve vzkvétajícího světa.

Jdou pomalu. Anna si s batohem na jednom rameni vesele poskakuje. Vedle ní jde rozvážným krokem Tom. Na rameni má zavěšený luk, na zádech se mu houpe toulec plný šípů. Odvážně se po popraskaných zbytcích asfaltu, jež kdysi představovaly dálnici, blíží k džungli, k místu, kde se příroda již vzpamatovala

z jaderného šoku, který před lety vyhubil téměř vše živé na povrchu planety. Mladá dívka se ani nestačí divit té spoustě nových objektů, tvarů, věcí... a-a támhle se teď něco pohnulo! Leknutím sebou škubla. „To je jen potkan,” se smíchem ji uklidňuje nebojácný starší bratr, „ t i přežijí všechno,” dodává si sám pro sebe.

Po několika desítkách minut konečně vstupují do toho tajemstvím upředeného království oplývajícího všemožnou zelení. Nejprve se jejich po dobrodružství bažící nohy dotkly huňatého mechu, ale za nedlouho jsou již okouzleni všude přítomnými obrovskými stromy, jež jako by se se svými korunami tyčily až do oblak a svými kořeny bouraly vše kolem. Jimi jen sotva pronikají paprsky slunečního svitu. Je tu temno a vlhko. Popraskaný asfalt je na zemi prorostlý všemožnou flórou, uprostřed ulic se daří dřevinám všeho druhu a z betonových balkónů velkolepých mrakodrapů rostou liány až děsivých rozměrů. Doslova džungle velkoměsta. Tu a tam můžeme vidět i zrezavělý zarostlý kus auta. Na tomhle místě vyhrála příroda boj nad člověkem. Dřevo nad betonem. Listí nad železem. Tráva nad asfaltem. Jen je tu ticho. Mrazivé ticho. Ani cvrček nezacvrká, ani ptáček si nezapíská.

Annino ohromení nelze slovy ani popsat. Neustále se rozhlíží ze strany na stranu, tu se dotkne listu, tam si zase čichne k čarokrásné květině. Ale noční vycházka dvou mladých přeživších není bez účelu - už je to dávno, co došli konzervované zásoby připravené v bunkru. Několik let, když ještě radioaktivita zabráňovala bezpečnému výstupu na povrch, plnily svůj účel potravy docela dobře. Nyní je však potřeba si něco k snědku ulovit či nasbírat. Dříve roli lovce zastával otec Toma. Ten potom svého syna brával na odvážné lovecké výpravy s sebou, ale od doby jeho nemoci se musel jediný syn o lovení divoké zvěře postarat sám. O to víc se mladík těšil, až s sebou bude na své pravidelné výpravy brávat mladší sestru, která mu bude dělat v lidmi neobydlené krajině tolik vítanou společnost.

Veselá holka si po boku svého zkušeného bratra potichu zpívajíc našlapovala po spadném listí, když tu ji zastavila Tomova ruka. Hned zbystrila. Oba byli v podřepu. „Pššš,” přiložil si prst druhé ruky ke rtům. „ Támhle,” pošeptal, ukazuje kamsi do křoví. Anna se podívala směrem bratrovy ruky. V modrých očích ji zaplály ohýnky. To, co právě její mozek zaznamenal, byl docela ošklivý, z části vypelichaný jakýsi kříženec zajíce a křavy. Při své výšce skoro půl metru

se jednalo o značně přerostlého jedince. Stvůra zrovna stála na zadních nožkách a lízala si přední zakrnělé tlapky. „Ten je roztomileeeej,” zašeptala malá Anička. Nestačila však ani domluvit a zvíře s posledním výkřikem a přesně mířeným šípem padá k zemi. Totiž mezitím, co se kochala teď už jejich úlovkem, bratr potichoučku natahoval luk. Lekla se. Prudce škubla hlavou na Toma, ale ten už nasadil svůj spokojený výraz a dlouhým krokem má namířeno k rodinnému obědu i večeri minimálně pro celý další týden.

Oba se šťastně vracejí do díry, kterou nazývají domov. Už svítá. Před sourozenci se na obzoru pyšní úchvatný východ Slunce. Jako by těm dvěma ukazovaly narůžovělé červánky cestu za rodiči. Anna si toho krásného úkazu nevšímá. Celou cestu zpátky se soustředí na zívání. Už vzdala hraní si na neúnavnou přemožitelku všeho tvorstva a dala průchod své únavě. Vedle ní jde veselý Tom. Spokojeně si píská, zatímco na zádech vláčí gigantickou kreaturu. Byla to náročná noc, ale rozhodně stála za to. Lov byl více než úspěšný. Oba se nemohou dočkat, až se doma pochlubí s napínavým příběhem rodičům.

Ozvaly se tři údery kamene o kovový poklop krytu. Anna tohle znamení dobře znala. Celé dětství se těšila, až ho uslyší. Srdce jí poskočilo vždy, když ho její malé ouško rozpoznalo. Tenhle zvuk totiž znamenal jediné - návrat výpravy domů. Ať už se jednalo o tatínka nebo bratříčka, pokaždé ihned utíkala mamince pomoci otevřít to bezpečnostní víko a přivítat příchozí, ať už z úspěšné nebo nezdárné výpravy. Na jednu věc se ale těšila ještě víc - na okamžik, až na druhé straně onoho poklopu bude stát ona.

Železná deska se pomalu otevírá. Na druhé straně se v okamžiku rozzáří tvář ustarané matky. Z mírně zešedivělé, ale stále optimistické a se starostí pečující maminky srší radost z návratu jejích dvou milovaných potomků. „Maminkoo,” vpadne dívka do náruče své zářící matky. „Tak jsou oba doma!” zvolá žena do tunelu na manžela, pak se podívá na syna a jeho náklad, „a mají pořádný úlovek.” „Já věděl, že to zvládnete,” odkašlal si a usmál se v posteli ležící otec. Byl pyšný a spokojený. Věděl, že se o své děti nemusí nadále obávat. I přes svůj vážný stav a vlasy bílé jak sníh dokázal humorem a nadsázkou vždy uvolnit atmosféru v rodinném kruhu. Kdysi jejich skrýš vybudoval holýma rukama v předtuše blížícího se osudového konfliktu. Nyní ale jen odpočívá v malé místnosti, sloužící

jako ložnice rodičů, kuchyně i obývací pokoj dohromady. Pro rodinu se stal zátěží (alespoň podle svého úsudku), uvědomoval si to, ale nedával to na sobě znát.

Tentokrát bylo vše jinak. Rodiče byli ti, kdo s nadšením poslouchali, a Anna hned pookřála. Se západem vyprávěla příběh popisující její pout' pustinou tam venku. Popravdě by to nebyla ona, aby si v dramatickém povídání něco malinko nepřibarvila, ale nikdo ani nečekal nic jiného.

Po dovyprávění celého spletitého příběhu se unavená dívka rozhodla vydat do říše snů. Proto počkala na přání sladkých snů od rodičů i bratra a pomalým krokem vkročila do betonovými zdmi obklopené malé komůrky. Pomalu po studeném kovovém žebříku vylezla na druhé patro sourozenecké poschod'ové postele a uvelebila se do voňavých peřin. Netrvalo dlouho a zmocnil se jí spánek - kdo by se tomu po takovém zážitku divil. Tentokrát se jí určitě bude zdát něco pěkného.

II.

Dnešek je velmi důležitý den. Dnes slaví Anna přesně osmnáct let. Celá rodina se už brzy ráno shromáždila v hlavní obytné místnosti kolem v posteli ležícího tatínka, aby mohla čerstvě plnoleté popřát vše nejlepší k narozeninám. Poté maminka stále rozespalou dívku požádala o zavření očí a vytáhla cosi ze zachovalé lednice. „Už můžeš!“ zvolala po chvíli. V rukách držela dort! Byl úchvatný. Anna zářila radostí. Nemohla uvěřit, že si celou tu dobu v krytu její máma schovávala a šetřila ingredience na výrobu tak krásného čokoládovou polevou politého moučnicku. „Všechno nejlepší!“ zvolali všichni naráz. Tatínek ještě dívce daroval starý zápisník se slovy: „Když si každý den zapíšeš alespoň pár řádků, pomůže ti to tady nezešítet a navíc si zkrátíš všechn ten volný čas. Kdyby ses narodila do správného světa, už bys mohla získat povolení na řízení aut.“ „A mohla bys pít alkohol,“ s úsměvem na tváři dodává starší bratr.

„Nevím, jak mám začít psát, takže prostě začnu: Jmenuji se Anna a je mi osmnáct let...“

„...Oslava mých osmnáctin byla parádní.“

„Dnes se mi zdál zase ten sen: Probouzím se zpocená. Je tma. Zuby mi drkotají zimou. Cítím takový podivný pocit v žaludku. Něco je jinak - něco špatně. Po žebříku jako normálně sešplhám dolů. Potřebuju s někým mluvit. S kýmkoliv. Dívám se na místo, kde obvykle spí Tom. Křečovitý pocit břicha už je k nevydržení. Ať se dívám, jak chci, na jeho posteli není ani matrace. Potom se pomalým krokem dostávám do obývacího pokoje. Vždy se děsně leknu. Už bych měla vědět, co mě tam bude čekat, ale jsem vždy vyděšená. Místo rodičů jsou na zemi jen dvě lidské kostry. Pak je té odpornej noci mŭře naštěstí konec a já utíkám za svou maminkou pro útěšné objetí.“

III.

„Bratr onemocněl. Znamená to, že se na dnešní výpravu budu muset vydat sama...mám o něj strach a jsem nervozní - sama jsem nikdy tam venku nebyla...“

Anna nechce nic riskovat. Vydává se jen na jí dobře známá místa. Ale štěstí dnes není na její straně. Kromě podivně vyhlížejících hub nenašla nic, co by šlo považovat za potravu. Když tu uvidí srnku! Srnka se na dívku chvilku podívá a pak zmizí v křoví. Vyhladovělá lovkyně se však jen tak nedá, na to má moc velký hlad a hlava nehlava lesní zvěř pronásleduje. Anna je sice vytrvalá ale na tuhle kořist prostě nemá. Po chvíli už nemůže utíkat dál. Obklopená liánami se zastavuje, snažíc se popadnout dech. Opírá se o obří strom, vydechuje. Až se po chvíli uklidní a vstřebá zklamání, zažije hned další šok. Rozhlíží se okolo. Neví, kde to k čertu je. V návalu adrenalinu si nevšimla, kudy běžela. Až teď si uvědomuje, že je v džungli velkoměsta zcela ztracená. Zmateně se rozhlíží okolo - marně. Nevidí nic než zelení obrostlé výškové budovy. Už se bude stmívat. Začíná jí být zima a ticho přerušuje jen zesilující se kručení v žaludku. Nebojácná dívka cítí strach.

Náhle však rozeznává mezi stromy siluetu postavy. Anna se obrysu člověka lekla. Je to poprvé, co někoho venku potkala. Doteď si myslela, že ona se svou rodinou jsou jediní přeživší. „Jsem už blázen?“ položila si otázku, na kterou nestihla odpovědět. Ona osoba změnila tempo a doslova přiběhla ke zmatené dívce. Jakmile se ale přiblížila, Annu přešly obavy z kontaktu. Ten neznámý stín se ukázal být kluk ve věku asi deseti let. „Ahoj,“ rozhodla se sprátelit. Chlapec ji bez odpovědi vzal za ruku a vedl ji skrz liány. Dívka byla tak znavená, že se

nechala bez dalších slov snadno vést. Po necelé hodině se před dvěma cizinci stromy rozestoupily a ozářilo je světlo, které ještě zbylo z ustupujícího dne. Anna padla před svým spasitelem na kolena. Z očí jí tekly slzy štěstí. Nemohla přestat s vyjadřováním díky. „Nevím, jak se ti odvděčit. Bez tebe bych tam zahynula hladem nebo by mě sežrali vlci nebo Bůh ví co. Pojď se mnou. Nedaleko bydlí má rodina,” ukázala na rozléhající se pouštinu, „žijeme skromně, ale jistě tě pohostíme.” Dítě přikývlo.

Opět zaznělo zabouchání kamene na kov. Poklop se otevřel. „ Až po tobě,” hostitelka přátelsky promluvila na kluka. Ten bez sebemenšího náznaku komunikace sklonil svůj zrak do šachty. Škublo v něm. Otočil se na překvapenou dívku. Jeho vystrašený pohled, byl to poslední, co spatřila. Pak jen mizící postavu na obzoru.

„Ááá, tady jsi,” ozval se Tomův hlas z podzemí, „ už jsem začínal mít o mou malou sestřičku strach.”

„Nevíš, co to do něj vjelo?” snaží se zklamaná hostitelka zjistit příčinu úprku jejího hosta. „Do koho?” odvětlí bratr. „Hahaha, na ty tvoje vtipy jsem moc unavená, jdu si lehnout,” nakonec kysele ukončí konverzaci Anna a již za pár minut se nachází v říši snů. Zítra si už na svého zachránce ani nevzpomene.

„Ty noční můry mám stále častěji. A jsou horší a horší. Někdy mi připadají tak skutečné, že nepoznám, co je realita a co už ne. Večer se bojím jít spát. Nikdy nevím, kdy se zase probudím úplně sama.”

„Sedím sama ve svém pokoji. Opírám se o chladnou betonovou zed'. Jediné světlo v místnosti zajišťuje blikající žárovka. Jsem schoulená do klubíčka. V ruce svírám Míšu - svého plyšového medvídka. Zuby mi drkotají zimou. Slyším podivné zvuky... A teď! Přísahám, že na mne někdo mluvil. Mám pocit, že jsem sama...sama na celém světě. Už neslyším jen nezřetelné zvuky. Jsou to hlasy. Mluví přes sebe. Nerozumím jim. Blíží se ke mně protější zed'. A strop! Za chvíli mě o sebe rozdrtí zdi místnosti! Jsem jejich nezvaný host! Umřu ve strašlivých bolestech!

Vidím v dáli temnoty před sebou svoje rodiče. Volají mě! Volají mě ke sobě! Jak moc chci za nimi, ale copak nevidí, že se ke nim přes ten kráter v zemi nemohu dostat?! Z temné díry přede mnou se začal ozývat hlas Toma! Taký chce, abych přišla. Ale za ním tam dolů! Ale ne! Z té jámy se kromě bratrova hlasu ke mně natahují chapadla! Ne! Jsou to ruce! Chtějí mě stáhnout na dno! Zdi se už o dost přiblížily! A zrychlily! Pokud mě dřív neuškertí hnáty, tak budu rozmačkána! Umřu v agonii, tak jako tak! Ne, neumřu! Ne takhle! V rohu se zableskl nůž. Oni mě nedostanou! Skončím to sama!”

Anna, tedy co z ní zbylo, si vybrala tu nejlehčí cestu úniku. Zpocená dívka se plazí k ostrému hrotu nože v koutě pokoje. Už se k němu natahuje. Už se ho dotýká. Ve zpocené klepající se ruce drží starou rukojeť. Chystá se ho použít, ukončit své utrpení. Už je tak blízko. Stačí jen malinko...

Po krytu se rozlehla rána! Dveře jsou vykopnuty. Do místnosti se dobývají muži. Už se jim podařilo proniknout. Už se hrnou dovnitř. Jejich bílé obleky, jimiž jsou od hlavy k patě zahalení, jako by ve tmě ponurého krytu zářily. „Nosítka!” zvolal jeden asi anděl. To je to poslední, co rozpolcená na zemi ležící dívka slyšela.

IV.

Pomalou otevřela oči. Ticho přerušuje jen pravidelné pípání přístroje vedle ní. „Kde...kde to jsem?” snaží se ve světlé místnosti zorientovat zmatená Anna. Za okny se tyčí mrakodrapy. „Jen klid, už jste v bezpečí. Odvezli jsme vás z té pustiny. Musím ale říct, že takovou dobu po válce bych tam člověka opravdu už nečekal,” pokračuje vesele doktor, „Opravdu nechápu, jak se vám podařilo samotné v tom krytu přežít. Nebýt tady zvědavého kluka, tak...”

„Samotné?!” dívka ležící na lehátku v moderní nemocnici zjistila, že postrádá svoji rodinu. „Kde je moje maminka a tatínek a-a bratr?!” Lékař najednou ztratil úsměv a lesk z očí. Nahradil ho vystrašený pohled na svého opodál stojícího kolegu.

„Anno,” vážně pravil, „pečlivě jsme prohledali váš záznam, ale o bratrovi není ani zmínka - jste jedináček. A...a vaše rodiče...ty jsme našli oba mrtvé. Asi za to může ta samota...,” zoufale se podíval na spolupracovníka, hledaje oporu. Ten rychle přikyvuje.

„Ne! Vy lžete! Co jste jim provedli?!” řve zuřivě dívka. Řev v její hlavě se stupňuje. Natahuje ruce po doktorovi.

„Uspat, hned!” Injekční stříkačka se jemně zabodne. Elegantně vpouští sérum do koloběhu krve. Oči se pomalu klíží. Hlasy utichají. Okolní svět mizí. Usíná.

Krutá zima

Adéla Koudelková

Tmavým lesem se prodíraly první paprsky nového dne, které probouzely k životu jeho obyvatele. Tam, kde si slunce našlo cestu, se třpytily krystalky ledu. Mráz celou noc pracoval na svém mistrovském díle a slunce tento výtvar přivedlo k dokonalosti. Obzvláště si vyhrál s okny malé osamocené chaloupky, která stála nedaleko lesa. Z komína stoupal šedý kouř. Studený vánek ho nesl zmrzlou krajinou. Zima se chopila vlády.

V malé světničce spala Maruška se svou starou maminkou. Dívce se na tváři objevil drobný úsměv, když ji slunce budilo svými zlatými prsty. Otevřela oči, protáhla se a potichu vylezla z postele, aby neprobudila maminku. Vzala si oblečení a odešla do kuchyňky přiložit do kamen. Potom nakrmila slepice a krávu. Když se vrátila s hrncem čerstvého teplého mléka, dala se do přípravy snídaně. „Dobré ráno, jak ses vyspala?” ozvalo se za ní. „Dobré ráno! Dobře, maminko. Posad' se. Už mám skoro nachystanou snídani. A jak ses vyspala ty?” „Ale... Všechno mě bolí a byla mi i trochu zima. Ale když toto všechno pomínu, tak dobře.“ „Vem si dneska na noc ještě svetr. Přiložím do kamen, aby ti bylo tepleji. Dochází nám dřevo. Až se najím, budu muset jít nasbírat další.“ „Jen běž, jen běž. Zatím ti dopletu ten teplý šál a uvařím oběd.“

Maruška si vzala nůši a s písničkou na rtech se vydala do lesa. Bylo chladné zimní ráno, ale sníh zatím nenapadl. Cestu, po které šla, znala jako své boty. Vzpomínala na časy, kdy tudy chodila s tatínkem na procházky. Pozorovali jsme srnky, lišky,

sojky... Jednou jsme potkali i jezevce! Kolikrát jsme si tady hráli na schovávanou, kolik jsme toho spolu zažili, kolik mě toho naučil, kolik... Tolik jí chyběl! Už to budou tři roky od té nehody, kdy na něj během vichřice spadl strom a zabil ho. Zrovna se vracel z práce, když se to stalo. Maminka jí často říkala, že hnědé oči jako srnečka má po tatínkovi a krásně tmavě hnědé vlasy zdědila po ní. Minula starý posed a pokračovala kolem velkého dubu. Mohlo by letos nasněžit, tak dlouho už nebyly bílé Vánoce, pomyslela si. Přišla až na místo, o kterém věděla, že zde najde ještě trochu dřeva. Nasbírala plnou nůši a vracela se stejnou cestou domů.

V momentě, kdy vyšla z lesa, jí na špičku nosu spadlo něco bílého a studeného. Nevěřicně zvedla hlavu k nebi. A opravdu. K zemi se snášely vločky. Rozesmála se, zatočila se a plná radosti se rozběhla domů. „Maminko, maminko! Sněží!“ „To je nádhera,“ odpověděla a podívala se z okna. „Jdeš právě včas. Teď jsem dovařila. Vysvleč se a pojď se najíst.“ Maruška poslechla, rychle odložila svůj náklad a posadila se naproti oknu. Obědvaly a Maruška se zasněně dívala ven na tančící vločky. Máme se krásně, pomyslela si. Ale netušila, že tato zima bude dlouhá a krutá.

Čas plynul. Sněžilo a mrzlo. Advent. Sněžilo a mrzlo. Bílé Vánoce. Sněžilo a mrzlo. Nový rok. Sněžilo a mrzlo. Masopust. Sněžilo a mrzlo a stále sněžilo a mrzlo.

Špatné počasí a střídavá strava maminku velmi oslabily. Kvůli podlomenému zdraví onemocněla a vypadalo to s ní bledě. Maruška se o ni bála, ale musela jít pro dřevo, jinak by umrzly. „Nachystala jsem ti tady oběd. A naložila jsem kamna. Doufám, že se stihnu vrátit dřív, než bude poledne. Ale musím jít dál než obvykle, protože nikde blízko už dříví není. Brzy se vrátím.“ „Jen běž. Nějak to tady zvládnou.“ Vzala nůši a vyšla na dvorek. Zaslechla ze světnice kašel a raději se vrátila, aby se přesvědčila, že je všechno v pořádku. „Co tu ještě děláš? Už jdi, to nic nebylo,“ vyhnala ji maminka a za zády schovávala kapesník od krve. Dobře věděla, že už na světě dlouho nebude. „Mám tě moc ráda, holčičko moje,“ šeptla za ní.

Maruška kráčela lesem a neměla dobrý pocit z toho, že opustila nemocnou maminku. Ale věděla, že pokud nepřinese dost dřeva, tuto zimu nezvládnou. Prošlapávala si cestičku kolem starého posedu a velkého dubu až do míst, ve kterých ještě nikdy nebyla. Naslouchala zvukům lesa. Nic neobvyklého neslyšela. Jen křupání sněhu pod svými botami. Nebála se. Nikde nenašla ani větvičku, a proto hledala dál. Najednou se jí zdálo, že zaslechla někoho jít mezi stromy. Přidala do kroku. A v tom okamžiku jí přes cestu přeběhla srna. Maruška se vylekala, ale brzy se uklidnila. Nebuď hloupá. Byla to jen srna. Nic se ti tady nemůže stát. Rychle musím něco najít a vrátit se domů. Už je dávno po poledni. Ale tu srnu muselo něco vyrušit... Zatajila dech. Neříkala mi Líza, že se po okolí potuluje podivný muž? A co bylo tohle za zvuk? Pomalu a nenápadně se rozhlédla. Nikde nikdo. Asi se mi něco zdálo. Proč mám tedy pocit, že mě někdo sleduje? Zrychlí krok. Ale ne moc. Postranními pohledy zkoumá okolí. Prask. Prask. Křup. Už běží. Prodírá se houštím. Větve s trny škrábou hebkou pokožku. Zakopnutí. Pád. Nehybná zůstává ležet na zemi. Najednou přestal padat sníh.

Tma. Necítím ruce ani nohy. Jsem mrtvá? Co se stalo? Kde to jsem? Pomalu otevřela oči, posadila se a rozhlížela se kolem sebe. Nic nechápala. Viděla šero, sníh, polámané větvičky a cestičku svých stop. A najednou... Najednou jí všechno došlo. Na všechno si vzpomněla. Cizí kroky. Praskání větviček. Křupání sněhu. Běh. Trní. Pád... Pochopila. Strach o maminku způsobil, že se jí zdálo, že ji někdo pronásleduje. Nikdo jiný tam ale nebyl. Náhle si uvědomila, že něco ztratila. Někoho. Hořce se rozplakala. „Omlouvám se, maminko, že jsem se nestihla vrátit,“ vykřikla do tichého kraje. Horké slzy se jí kutálely po studených tvářích. Zabořila ruce do sněhu a vztekle ho hodila od sebe. Jako by odhazovala vztek, smutek, lítost, samotu a beznaděj. Chtěla pokračovat, ale něco ji zastavilo. Něco velmi malého. Byla to bukvice. Vzala ji do rukou a zatřásla s ní. Hrkala. Uvnitř se skrývalo semínko, které čekalo na hřejivé sluneční paprsky. Tato drobnost jí připomněla, že zima nemůže trvat věčně. Také že musí bojovat a nesmí se vzdát. Zdálo se jí, že se oteplilo. Začala věřit. Zima jistě brzy předá své žezlo jaru. Maruška se vracela domů s vědomím, že není vše ztraceno. Bude to těžké, ale je tady naděje. Naděje na lepší zítřky.

Tmavým, tichým lesem se prodíraly první paprsky nového dne, které probouzely k životu jeho obyvatele. Tam, kde si slunce našlo cestu, se třpytily krystalky ledu.

Mráz již dokončil své mistrovské dílo a slunce tento výtvar přivedlo k dokonalosti, ale zároveň ho i ničilo. Okna malé osamocené chaloupky, která stála nedaleko lesa, si už skoro nepamatovala ledovou krásu a čekala na teplé pohlázení. Z komína stoupal šedý kouř. Teplý vánek ho nesl bílou krajinou. Jaro se ujalo vlády.

Tam, kde se tečky nepíší

Dana „Dany“ Procházková

Nejspíš jsem zabloudil.

Já, a zabloudit?

Zastavil jsem se u regálu označeného F-I.

„Hledáš něco určitého?“

Moje boty byly značky DC. Byly bílé a ty dvě písmena na okrajích, značící mého oblíbeného výrobce obuvi, byla vyšitá zelenomodrou nití. Bez mého svolení se špičky, pět prstů v každé botě, přitulily k sobě.

„Eee...“

Pocity, vlnu, vlastně celý oceán zmatečných myšlenek bombardující můj mozek, jsem tímhle chrčením vyjádřit opravdu nechtěl.

Taky jsem si všiml, že moje džíny jsou na okrajích nohavic otřepené. Poprvé jsem zaznamenal, že podlaha v knihovně má strukturu dřeva, ale je to jen obyčejné laciné linoleum.

Po dobu, co jsem tak zíral na zem, na své boty a ochablá ruka, svírající mobil se seznamem knih, mi bezvládně visela podél těla, moje mysl tvořila štětcem důvěrný

obraz. Úsměv. Jemné strniště vyplňující prostor mezi rty a nosem. Nečím se do očí, když s někým mluvím. Ale do těchhle jsem se už jednou omylem kouknul a dokázaly mě propíchnout stejně dobře, jako špendlík cizokrajného motýla. Měl je hnědé. S jemným zeleným okrajem. V pravém oku černou tečku. Přitažlivou. Takovou pihu, kterou se přední dámy na dvoře Ludvíka XVI krášlily v nadutém výstřihu.

„Chceš pomoct?“

Moje ruka stále držící mobil vytvořila zamítavý pohyb. Kdyby byla tma, světlo, vyzařující displej, by na hřebenech knih vykouzilo oranžové kruhy a elipsy.

Sliny, nahromaděné v krku, mi zabránily v dalších slovech a vyvolaly kašel. Takový, kterého se nedokážete zbavit, protože něco se dostalo někam, kam nemělo.

„Mám tě praštit?“

Zasmál jsem se. Začal jsem se smát víc, abych zmátl svého nepřítele. Pár kroků mě přemístilo ze zóny beletrie do zóny detektivek a dalších pár kroků mě zavedlo ke dveřím WC.

Dveře tiše klaply. Rozechvělá ruka zastrčila mobil do zadní kapsy kalhot a školní batoh sklouzl z ramene, po paži, dolů. Na keramickou dlažbu. Opřel jsem se o zeď a slepě zíral na protější, plnou zrcadel, odrážející můj vyděšený obličej.

Jmenoval se Jakub. Jakub Jirásek.

Nejspíš bych propadl z matiky, protože jsem nebyl schopný spočítat, kolikrát jsem se zhluboka nedechl, než jsem za sebou přirazil umakartový dvířka a sklopil zrak do nepatrného prostoru vodou vyplněné keramické mísy. Dlaň se zapřela o chladnou omítku a druhá ruka škrtila zipem džínsů dolů.

„Promiň, ale jsi v pořádku?“

Důrazné zaklepaní mi zastavilo pět prstů, objímající moje utrpení, dychtící po uvolnění nashromážděného stresu. Plíce se trhaly na kusy a srdce si ve stejném rytmu podávalo neviditelné ruce se srdcem koně, který doběhl steeplechase.

Vybavil jsem si jeho dlouhé prsty s jemnými chloupky na kloubech mezi drobnými vráskami, když mi přešel knihu přes desku, abych nepípal mezi dveřmi.

Zachvěl jsem se a tiše zasténal.

Omlouvám se. Byl jsem ve věku, kdy jsem neměl holku, ale zato plný notebook fotek, sexy fotek, nahých... ale žádný vztah. Vlastně...

S bolestivým výrazem ve tváři jsem se snažil zapnout zip a schovat své vzrušení za něj. Vnitřní slova útěchy, ani výhružky typu: *No tak nezdržuj, nebo tě...* nepomáhala, protože představa, která ho živila, stála těsně za mnou a zábrana, která stála mezi námi, neměla ani dva centimetry.

Prostředníček stiskl pochromované kolečko a snažil se spláchnout do nicoty bolestivé pocity. Můj krok. Moje ruka, odemykající dvířka záchodku. Batoh znovu naleznuvší důvěrné pravé rameno a úsměv, deroucí se mezi růžové pŕlměsíce rtů. To vše mi znovu připomnělo, jaký jsem zbabělec.

Chystal jsem se mu vtipně říct, že mi nic není, že jsem si jen potřeboval vytřepat „ptáka“ a tím mu dát najevo, že jsem normální zdravý středoškolák, který prochází pubertou. Stál uprostřed chladné umývárky, se zrakem sklopeným do otevřené knihy.

Četl mi ze Zeměplochy a vybral si pasáž s Mrakoplašem, kterou jsem měl rád. Kdyby to nebylo dnes, kdyby to nebylo přečteno jeho ústy, zasmál bych se. Nevím. Stál jsem tam, zrcadlo násobilo mou nervozitu a podivnou nejistotu. Dlaň, svírající popruh batohu, byla zpocená a dostávala křeč.

„To bylo dobrý!“ přinutil jsem se k trapnému zakrákorání, přátelsky ho plácnul zdřevnatělou rukou do ramene a zaměřil se na únikovou cestu.

Já vím, že nic takového jako láska na první pohled neexistuje. Ani že dotek ve vás dokáže vzbudit empatie či podobný nesmysly.

Souhlasím!

Ten den jsem si nic nepůjčil. Dýchal jsem chladný vzduch a snažil se rozehnat paniku, která byla úplně všude a ovládala veškeré mé smysly. Byl prosinec a stromy bez listů byly obsypány světlými růžovými květy. Naproti tomu všemu se otevíraly brány věřících, chladné zdi kostela. *Nejsem věřící.* Dveře kostela klaply stejně tiše, jako dveře záchodků v knihovně. Bylo tu prázdno. Sedl jsem na studenou podestýlku lavice z ošoupaného rudého semiše a moje ruce si automaticky vybavily sepjetí k modlitbě, které mě učila babička.

Bože! Prsty se mi nervozitou zkroutily a oči zabloudily k muži, který beze slova visel na kříži.

Ty! Rozhlédl jsem se okolo, abych se znovu ujistil, že jsem tu úplně sám a je tu děsná kosa. *No...* Bouchly dveře a někdo vešel.

Miluju ho!

Krátká a jasná zpověď. Zvedl jsem se a bez pokřižování vypadl z kostela ven. Studený vzduch mi probodl ledovými krystaly bolavé plíce. Zíral jsem na těžké dubové vyřezávané dveře knihovny a v duchu je proklel.

Okno v autobuse bylo zašedlé, prach ze silnic a námraza vytvořila zvenčí nepropustnou clonu. Jen podvědomě jsem si vybavoval krajinu. Úhledně zoraná pole pokrytá tenkou vrstvou sněhu. Koňské hřívy a obláčky páry zhmotňující se u jejich nozder. Boží muka, vedle kterých stála dopravní značka, usměrňující řidiče k pomalejší jízdě. Cesta domů.

Pusa na tvář. Otázka, zda si dám bramboráky s hovězím gulášem. Jak bylo ve škole. Proč mám mokré vlasy a jestli nechci napustit vanu. Ten pocit, kdy kolem vás proplová svět a vy ho nevnímáte. Koupelna byla plná něžného oparu. Vůně česneku se tou hustotou sytila a ještě víc se zvýraznila. Nechal jsem talíř na okraji vany a ponořil tělo do horké lázně. Pár centimetrů od zapárovaného okna hyzdila bílé vymalovanou omítku mrtvolka komára.

To si pamatuju. Byla to Barva kouzel, která ukončila jeho život.

Pokrčil jsem kolena a ponořil se pod hladinu ve snaze vypustit všechny myšlenky na kaštanové oči se sexy pihou. *Jakub.*

Zítřka mě čekal maturitní ples. Máma mi koupila oblek. Vezmu si ho zítra, na maturitu a možná si ho oblíknu po čtyřech či pěti letech, když dokončím vysokou. A pak mě do něj nasoukají, až půjdu do země v dubové rakvi. *Protože svatba nikdy nebude.*

Usínal jsem přesně s touhle představou, s plným břichem česnekem prosycených bramboráků a se sepjatými prsty v pěst, snažící se zakrýt slzy.

Ten slavnostní večer jsem se ještě víc utvrdil v tom, že mě vlastně ve vlastní třídě po čtyřech letech nezná nikdo ani jménem. Deset minut jsem strávil s hlavou podepřenou v dlaních a zíral na dveře záchodků v místním kulturáku. V kapse od saka jsem měl Morta, abych si nudou neuhryzal nehty a černou lihovou fixu. Dostal jsem totiž za úkol nadepsat rezervační lístečky na stoly, určené pro naši třídu. Prý mám úhledné písmo a jsem jediný, po kom se dá ještě něco přečíst.

Od doby, kdy jsem překročil práh školy, jsem byl vzorný žák. Přesto jsem zuby odtrnul vršek fixy a hned vedle nápisu: „Život je hajzl!“ připsal pár slov. Vteřinu poté, co jsem zničil veřejný majetek, mě nahlodalo svědomí a já se ten výlev mé nerozvážné hlavy snažil nasliněným prstem smazat. *Nešlo to.*

Zašil jsem se v pravém rohu velkého sálu a doufal, že si mě nikdo nevšimne. Ale znáte to, když je ve třídě holek víc než kluků a skoro osmdesát procent času vám na večírku kapela nutí ploužáky, musíte vynaložit veškeré úsilí a najít si protějšek, který vám ten líně vleknoucí se čas zkrátí.

„Deš tancovat?“

Jmenovala se Denisa a seděla v předposlední lavici. Blondřaté dlouhé vlasy se kroutily kolem dokonalé pleti a prsty ukončené gelovými drápy, ladící k šatům, by mi dokázaly bez problémů vyškrábat oči.

„Já?“ ujistil jsem se otázkou, nikoliv nechápavým rozhledem kolem sebe.

Chytla mě za zápěstí a Pratchettova kniha bezhlesně dopadla na zem. Zvedla mě z nepohodlné židle a násilně vtmelila do davu těsně se na sebe lepících párů. Náš tanec připomínal potácející se dva opilé ochmelky, kteří se ve dvě hodiny ráno vracejí z baru. Nebylo to tím, že bych byl špatný tanečník.

„Hele... Honzo,“ zaslechl jsem její hlas mezi útržky písně Bon Joviho.

„Jsem Jan. Ani Honza, ani Jenda, ani Jeňouš...“ opravil jsem ji, ale dál mě nepustila. Rty, stejně rudé jako její nehty i šaty, se přitiskly na ty mé. Ztuhl jsem. Měla dlouhý jazyk. Pronikl mi do úst a zanechal v nich pachut' alkoholu. Kokosové aroma prozradilo malibu. Kapitána Morgana jsem si nemohl splést s žádným jiným. Černý čaj a třtinový cukr. A v té chvíli, kdy se můj mozek zabýval chemickým rozbořem slin, plnicí má ústa, jsem ho spatřil. Bílá košile zářila v odlesku reflektorů stejně jako ta Johna Travolty v Horečce sobotní noci. Nikdy jsem si v knihovně nevšiml, jak má perfektně tvarované boky a v upnutých kalhotách pevný zadek. Přesně jako profesionální tanečník či krasobruslař. Neměl sako. Neměl ani kravatu či motýlka. Byl nepředpisově ustrojen a tři knoflíčky od košile byly svobodné. Držel za ruku holku, co mi čtyři roky házela zmuchlané papírky za výstřih trička. Co mi nechtěla nikdy poradit, ale sama mi dloubala propiskou mezi lopatky, abych poradil já ji. Co mi v mé *zabejčené* chvíli nedělit se s pracně nabytými informacemi nadávala do buzerantů.

„Promiň!“ vydechl jsem neslušně a doslova vyplivl dotěrný jazyk ze svých úst. Udělalo se mi najednou špatně. Všechno, co jsem dnes večer snědl, jednohubky s tuňákem a vysočinou, ozdobené olivami, které jsem neměl rád, punč s pomerančem, vosí hnízda od babičky spolužačky Slávky a kilo hroznového vína z Kauflandu, se dralo na povrch. Rozrážel jsem dav ploužících se párů a hledal neonový nápis WC.

Nestačil jsem se dostat do kabinky. Neforemná zapáchající hmota potřísnila umyvadlo a zrcadla mi snímala tuhle trapnou situaci ONLINE. Dlaň pravé ruky automaticky shazovala zvrátky z košile, kterou jsem si měl vzít do hrobu.

„Máš výraz sekačky na trávu, která se právě dověděla, že si tráva založila odbory!“

Moje ruka se zastavila. Můj odraz v zrcadle zmizel. Hlas, který mě tak důvěrně provázel ve snech i v bělosti, zamrazil čas. Aniž bych chtěl, koutky úst se mi protáhly do úsměvu a trapný okamžik hodily za hlavu.

„Já tu končím. Jen jsem dovezl ségru a zase mizím. Ale pro tebe je to důležitý večer,“ pokračoval a stáhl mi sako z ramen. „Nic si z toho nedělej. Taky jsem si tím prošel.“

Byl jako moje máma. Stál naproti mně a rozepínal knoflíky špinavé košile. Jeho ruce byly horké a spalovaly kůži na mých pažích, když mi táhly rukávy dolů. Zůstal jsem před ním jen v kalhotách, s hrudníkem bez jediného chlupu a bílou pokožkou.

„Ta holka byla totálně opilá,“ zasmál se a začal si svlékat svou košili. Odhalil atletické tělo tak rychle a otočil mě k sobě zády ještě rychleji, že jsem si ani nestačil všimnout, zda má nějaké tetování. Jako dvorný majordomus nastavil svou bělostnou košili. Vložil jsem do ní ruce a nechal si ji zapnout. Až ke krku, kde se ohryzek zmítal v nervózních pohybech nahoru dolů.

Odněkud vylovil brýle a jednou rukou si je zahákl za uši. Soustředěný výraz, když mi přehazoval společenskou oprátku přes hlavu, mu kovové obroučky stáhl na špičku nosu. Nikdy jsem ho neviděl s brýlemi. Dnes měla tato jeho image premiéru a já na ni zíral s otevřenými ústy.

„Máte... Máte rád...,“ zasýpal jsem, když mi rychlý pohyb přitáhl uzel ke zmatenému ohryzku a málem mě uškrtl.

„Pratchetta?“ doplnil mou otázku bez emocí. Jen jsem letmo přikývl. „Jasně, četl jsem od něj snad všechno.“ Udělal krok dozadu, aby si mě prohlédl.

„Jsi Jan, že?“ pokračoval a narovnal cíp kravaty do roviny perfektno. „Chodíš do knihovny dost často,“ palcem mi setřel z koutků úst zbytek maturitního pohoštění, které prošlo pečlivou úpravou žaludečních šťáv. „Víš, že nad velkým písmenem J se nepíše tečka?“

Jeho tvář najednou byla tak blízko té mé, že jsem přestal dýchat. Vnímal jsem vlhká místa, která tvořil na mém obličej, na krku i ve vlasech, jak se vzduch těsně kolem jeho rtů kondenzoval do něžného oparu.

„Jasně, že vím,“ zachroptěl jsem. Byl to jediný můj zlovyk. Chtěl jsem být aspoň v něčem rebel nebo možná výjimečný, a proto jsem začal psát své jméno s tečkou na začátku.

„Tak fajn,“ položil mi ruku na rameno a probodl mě svým zrakem. TO byl ten okamžik entomologa a poslední vteřiny života motýla. „V pondělí tě doufám uvidím.“

Stál jsem uprostřed umývárky sám a zrcadla mi připomínala ve čtvero provedením *výraz sekačky na trávu*.

V pondělí je Štědrý den.

V pondělí mě Jakub určitě neuvidí.

Na pondělí jsem měl jiné plány.

Sevřel jsem uzel kravaty, abych se neudusil a vypoťácel se ven. Nejspíš jsem celou cestu skrz dav opilých spolužáků říkal: „Omlouvám se.“ Nebo: „Promiň.“ Můj hřbet pravé ruky působil jako ledoborec, razící si únikovou uličku. Venku mrzlo a plíce, fungující na zálohu, ještě víc uzemnil vražedný mráz tvořený z ostrých štíplavých bodlinek. Holé stromy, lemující chodník do města, se na mě šklebily jako pařáty samotné smrti. Nechal jsem na sále knihu. V šatně svůj kabát a šálu. V kapse byla i peněženka. A mobil. Neměl jsem odvahu se tam vrátit.

Deset kilometrů pěšky v saku a košili, která mě nezahřívala, ale naopak pálila jako cejch. Místa, o která zavadil dech mého knihovníka, se měnila na ledové krusty.

V pondělí byl Štědrý den.

O víkendu jsem vyplnil přihlášky na vysoké školy. Máma mi je zaplatila. Napsal jsem referát a taky úvahu, čeho chci v životě dosáhnout. Přes internet jsem si prodloužil dobu na vrácení knih o jeden měsíc. V neděli jsem zapálil poslední ze čtyř svící a dopustil kaprovi, který obýval vanu, čerstvou vodu. V pondělí ráno jsem koukal na pohádku *S čerty nejsou žerty* a zdobil kanadskou jedli. Popálil si ruce o horké brambory, když jsem se je snažil zbavit slupek a propasírovat kovovými mřížkami, abych z nich udělal úhledné kostky do salátu. Utíral slzy při krájení cibule a vynesl odpadkový koš, když se táta začal hrabat v šuplíku s noži a chystal se navštívit koupelnu.

„Jdu ven,“ prohlásil jsem po obědě s hřejivým uspokojením na hrudi, že jsem vše splnil.

Dnes moc autobusů nejezdilo. Knihu jsem si tentokrát do autobusu na cestu do města nevzal. Dokonce jsem se nedíval, zda za dřevěným hrazením pobíhají koně nebo jestli ta troška sněhu stále ještě pokrývá pole. Vystoupil jsem u budovy gymnázia a dal si pozor, aby mě pod mostem nesrazilo kolo. *Taková blbost.*

Zmrzlými prsty jsem se dotkl růžových drobných květů, které zdobily holé stromy lemující přístup ke knihovně. Tupě jsem zíral na cedulku otvírací doby na dveřích knihovny a deset minut se ujišťoval, že v pondělí je zavřeno.

Mráz mi během pár vteřin ze slaných kapiček vytvořil na tváři krystalky ledu. Přesto mi nebyla zima. Stejně jako dívku se zápalkami mě hrálo zvláštní teplo uprostřed hrudníku. S rukama v kapsách jsem se šoural prázdným náměstím, a uličkami dál a dál, až domy prořídly a měly prostor pro malé předzahrádky. Byl jsem na konci města. V místě, kde železniční koleje křížily vedlejší silnici. Podíval jsem se na hodinky. Byl jsem jediný ze třídy, kdo nosil tuhle starobyrou a nemoderní věc. Nevím, proč jsem si vybavil zápěstí, porostlé jemnými světlými chloupky a kovový pásek, které k sobě poutal čas. Jeho ruce, když ode mne bral vypůjčené knihy a čtečkou z nich snímal čárový kód. Bílé uklidňující světlo se

změnilo na výstražné a závory klesly dolů. Byl jsem tu sám. A zvuk blížícího se vlaku.

A pak jsem ho uviděl. Sešel z chodníku, s kapucí od péřové bundy, halící jeho vlasy. Schovávající obličej do nepropustné tmy. Zastavil se uprostřed silnice, na druhé straně. Světlomety blížící lokomotivy mě oslnily. A jeho zalily bledou září. Stáhl si kapuci. Modrá mašina mi zakryla výhled. Škvíra poodhalila zpět jeho postavu. Okna prázdného vagónu mi jako jednotlivá okénka filmu dávkovala pohyb, kterým si stáhl kapuci z vlasů. Usmál se. V té jedné sekundě metru mezi prvním a druhým vagonem jsem zahlédl knihu, kterou vytáhl z kapsy. Moje kniha. Třetí vagon byl kupéčkový a já neviděl nic. Hrudník se mi sevřel úzkostí a pak si ulevil, když se dotyčný znovu na vteřinu zjevil mezi spoji. A pak rachot vlaku utichnul a mrazivým vzduchem se táhlo jen cinkání výstražných světel. Závory se zvedly. Jediný pohled mě ubezpečil v tom, že na druhé straně opravdu stojí Jakub. Čekal jsem, že se z jasného nebe spustí sněhové vločky či začne pršet a oběma nám smáčí vlasy. Že se uvolní z okolních stromů poslední zašedlé listy a pomalu se budou snášet k zemi. Že se čistá noční obloha zblázní a létavice budou brázdřit nekonečný vesmír. Nic takového se nestalo.

„Co... tu...“ vysoukal jsem ze sebe. Neslyšně. Jen jsem si to v duchu myslel. Mlčel jsem.

„Víš, nikdo nemá právo zahrávat si s něčím, co je pro někoho druhého nejcennější poklad,“ řekl a udělal dva kroky směrem ke mně. „A za druhé, víš moc dobře, že Smrt' si vzala dovolenou a tohle by byl jen chabý pokus o vtíp.“

Jeho slova mě k sobě vábila jako měsíční svit rusalky. Ani jsem si neuvědomil, že se mé tělo pohybuje a my stojíme uprostřed kolejí. Oddělení ocelovými hranicemi od okolního světa.

„Četl jsem tvůj vzkaz na zdi. Řekneš mi o něm něco víc?“ Zeptal se a vzal mé zkřehlé ruce do svých.

„Poklad? Vzkaz?“ vysoukal jsem ze sebe nechápavě. Snad aby mi ho připomněl, dotkl se lehce chladných rtů a polibkem do nich vrátil teplou krev. Můj život jsem vložil do jeho srdce už dávno.

A vzkaz? Fixou jsem tenkrát napsal: „Miluji svého knihovníka JJ.“ A nechal nad velkými písmeny J svou značku, která mě odhalila. Rebelské tečky...

Lehce nabyt

Lukáš Bozděch

Už jste si někdy vsadili čísla do loterie a nebyli jste ani na dostřel od výhry? Tak takto se poslední dobou cítil pan Peterka. Před rokem se s ním Vlasta, jeho žena, rozvedla, prý proto, že nemá potřebné ambice. A prý at' si nemyslí, že tím míní měsíční výdělek nebo výkon v ložnici, který už tedy kolikrát nebyl ani měsíční. S tím vším by se srovnala, ale ta jeho ustrnulost, nedostatek elánu se hnout z místa, to ji přivádělo k šílenství. Po mnoha marných pokusech ho změnit se to v ní zlomilo a vyústilo v rozvod.

Rozvodem to však teprve začalo. Pan Peterka zjistil, že jeho žena, nyní již bývalá, na něj měla blahodárný vliv. Vždycky to v hloubi duše cítil, ale tvrdohlavě si odmítal připustit, že bez ní se z něj stane jen zanedbaný poustevník. A přesně k tomu nechtěnému cíli směřoval. Nějaký čas po rozvodu přišel o práci hlídače. Kdo by chtěl zaměstnávat člověka, který se vizáží nebezpečně podobá muži bez domova?

Po ztrátě ženy, práce a sebeúcty se od něj začali postupně odvracet lidé, které znal a měl rád. Napřed ti z širšího okruhu známých, ale co bylo bolestnější, tak i blízcí přátelé. Ostatně není se čemu divit. Každého po čase omrzí volat kamarádovi a nedovolat se nebo psát zprávy bez jakékoli odpovědi.

Situace vygradovala o silvestrovské půlnoci, kdy se v něm něco zlomilo a řekl si dost, tohle zašlo příliš daleko. Každé buňce jeho těla se chtělo začít rvát pěkně od

plic. A proč taky ne? Oblékl se do zimy a vyšel před panelový dům, kde obýval garsonku. Do práskajících petard a světelného tance všemožných ohňostroju roztáhl ruce a zařval: „Živote, nic lepšího neumíš?“ V té stejné chvíli vyklouzla z ruky křepčícímu chlapíkovi na balkóně ve třetím patře lahev piva a padala směrem, kde si pan Peterka právě vyříkával trpěná příkoří se životem. Pivní láhev se potkala s hlavou pana Peterky přesně patnáct minut po půlnoci zrovna ve chvíli, kdy sliboval, že se změní. Netušil, jak blízko pravdě se v tu chvíli ocitl. Když se s těžkým otřesem mozku sesunul na chodník, zahlédl před ztrátou vědomí střepy lahve a kousek etikety, na které stálo světlý ležák. A tím se na několik měsíců také stal.

Když se probudil, zjistil, že leží v přítmi nemocničního pokoje. Přístroje vydávaly monotónní zvuky a žaluzie na okně byly zatažené, takže nebylo poznat, jestli je ráno nebo večer. Za chvíli se ve dveřích objevil lékař, na jehož jmenovce stálo MUDr. Horák.

„Vítejte zpět v zemi živých, pane Peterko! Už jsme mysleli, že se vám zpět nebude chtít!“ Pan Peterka měl takový nejasný pocit, že někdo je na cestě do místnosti, než se ve dveřích doktor skutečně objevil. Přičítal to však skutečnosti, že přístroje zřejmě signalizovaly změnu tepové frekvence znamenající jeho probuzení, tak ho někdo přece musí přijít zkontrolovat.

„Kde to jsem? Co se stalo?“ zeptal se slabým hlasem pacient.

„Jste v nemocnici. Právě jste se probudil z hodně dlouhého spánku.“ Objevil se další pocit, tentokrát mnohem silnější. Nutil ho skočit doktorovi do řeči.

„Máte pager?“ přerušil doktora překvapivým dotazem Peterka. Lékaři v tu chvíli skutečně zapípal v kapse přístroj. Podíval se na drobný displej a řekl: „Musím jít bohužel na urgentní příjem, takže vás přenechám sestře, aby se postarala o vše, co budete potřebovat. Později opět přijdu a promluvíme si o tom, co vás potkalo a jaké budou další společné kroky.“ Už byl jednou nohou z místnosti, ale ještě se obrátil zpět a zvědavě se zeptal: „Jak jste mimochodem věděl o pageru?“

„Nevím,“ zašeptal ležící muž, „prostě mi to hlava řekla.“

Doktor Horák se později za svým pacientem vrátil a vysvětlil mu, že byl po úrazu hlavy šest měsíců v kómatu, ale všichni věřili v jeho probuzení, protože na EEG vyšetření vyvíjel jeho mozek neobvyklou aktivitu, což si někteří jeho kolegové

vykládali jako dobré znamení. „Nyní vás čeká rehabilitace a poté propuštění zpět do plnohodnotného života,“ uzavřel lékař konzultaci. Pan Peterka si z onoho osudného večera moc nepamatoval, ale cítil se jinak. Něco se totiž změnilo. *Ano, já jsem se vážně změnil.*

To, že jeho hlava funguje jinak, poznal při sledování televize. Čas od času mu jako myšlenka probleskla věta, kterou moderátor zpráv skutečně vyslovil. Nebo během televizního kvízu věděl, jaká bude příští soutěžní otázka. Tyto úkazy vzhledem k četnosti výskytu přičítal náhodě, ale postupem času, jak se mu vracela tělesná kondice, začaly se podivné předtuchy množit. Nikomu se s tím nesvěřil, protože nechtěl, aby ho lidi měli za blázna.

Když byl po několika týdnech rehabilitace propuštěn domů, dost se mu ulevilo. Tamní pobyt a stravu si chválil, ale doma je doma. S hrůzou však zjistil, že dluží na nájemném. Neměl žádné pojištění pro případ úrazu, a tak neměl dluh z čeho splatit. Po tomto šoku se mu začal vracet ten apatický přístup, který měl poslední rok před úrazem. Z ničeho nic mu v tu chvíli hlavou projelo šest čísel, *683251. Co to má být?* A když na nic kloudného nepřišel, zkusil zapnout televizi, jestli ho náhodou neodstříhli. Naštěstí zatím ne. Zrovna probíhalo losování loterie.

„Do osudí postupně spadly míčky s těmito čísly,“ hlásil moderátor s přehrávaným nadšením. „Šest, osm, tři, dva, pět a jedna!“

„No, to mě podrž!“ vykřikl pan Peterka. Nevěděl, odkud se mu těch šest čísel v hlavě vzalo, ale dost možná se jednalo o odpověď na jeho tísnivou finanční situaci.

Hned druhý den běžel do trafiky vsadit čísla příštího losování. Na otázku trafikantky, jestli jí nadiktuje čísla nebo chce náhodný tip, čekal další předtuchu, aby mu řekla, co si má vsadit. Ale nic nepřicházelo. Trafikantka svou otázku zopakovala, ale stále nic na obzoru.

Postarší paní za ním ve frontě ho netrpělivě popohnala: „Dělejte, já chci Vlastu.“ *Vlasta, ach jak ta se asi má?* Od probuzení z kómatu na ni myslel čím dál častěji. „To já bych Vlastu taky chtěl,“ vzdychl. „Jenže ta už je dávno pryč.“

„Cože?“ zděsila se netrpělivá zákaznice. „Vy už jste ji tak rychle vyprodali?“ „Nebojte, paní,“ vložila se do toho prodavačka. „Vlastu pořád máme. I Květy.“ To už ale pan Peterka neslyšel, protože zklamaně vyšel z trafiky ven. Ani dveře za sebou nezavřel.

Večer se posadil k televizi a zkusil se soustředit na ty předtuchy. Přemýšlel o nich jako o své superschopnosti. *Asi už se moc dívám na bednu a leze mi to na mozek,* pokáral se, protože už si sám sebe začal představovat v elastickém kostýmu superhrdiny. *Jo, jenže já bych se mohl jmenovat tak maximálně Kostitřas.* Po měsících bez pohybu byl pořádně vyhublý a zatím chodil s pomocí hůlky. Z myšlenek ho vytrhla další předtucha *...skóre dnešního zápasu otevírá hráč, od kterého bychom to asi nečekali.* Přepnul na sportovní kanál, kde vysílali derby pražských S. Bezbrankový stav. Běžela poslední minuta nastaveného času druhé půle, Slavia měla poslední útok. Centr do vápna. Hlavička. Gól! Spart'an Koblížek ve snaze odvrátit míč střílí vlastní gól. Komentátor v tu chvíli zakřičel: „Skóre dnešního zápasu otevírá hráč, od kterého bychom to asi nečekali...“ Pan Peterka si v ten moment domyslel, jak jeho schopnost asi funguje. A v hlavě se mu začal klubat nápad. Ba přímo ambiciózní plán. *A pak že nemám ambice, Vlasto.*

Několik dalších týdnů trénoval předtuchy a jejich vyvolávání. Nutno však podotknout, že se střídavými úspěchy. Zdá se, že některá z částí jeho mozku následkem úrazu začala pracovat jinak a jemu se otevřela brána k vidění do budoucnosti. Ona brána byla sice jen pootevřená a do budoucnosti bylo možné nahlédnout malou škvírou, ale i to bylo víc, než může říct kdokoli z nás. Ať se ale pan Peterka snažil sebevíc, bránu nebyl schopný otevřít dokořán. Předtuchy mu sice popisovaly věci, které se teprve měly stát, ale bez výjimky se jednalo o blízkou budoucnost. Maximálně pár minut, nikdy ne více. Vzdal se naděje na výhru v loterii a soustředil se na jiný cíl. Kasino. Tam mají přece ruletu nebo blackjack. Takový hazard skýtá jeho schopnostem lepší manévrovací prostor pro nabytí zajímavého finančního obnosu.

Doma v knihovně měl kromě knih také zpěvník. V něm měl u písně Tisíc mil uloženou tisícovku. Jeho železná zásoba pro časy, kdy bude opravdu nejhůř. Vybral tedy bank a vydal se do kasina vsadit vše na jednu kartu. Či spíše kuličku.

Rozhodl se, že tou osudovou hrou pro něj bude ruleta, protože ta nejlépe sedí jeho pár minutovému předvídání budoucnosti.

V kasinu si proměnil tisícikorunu na žetony a porozhlédl se po ruletě. Když ji našel, zjistil, že zbývá poslední neobsazené místo. Rychle si ho zabral pro sebe.

„Vaše sázky.“ Zaměstnanec kasina s velmi příjemným hlasem dával zrovna pokyn k sázení, po kterém přijde zahájení hry. Bylo zapotřebí se rozhodnout rychle. V tu chvíli to přišlo. *Čtrnáct.* Oproti původnímu záměru vsadit vše se rozhodl, že zatím vsadí pouze polovinu žetonů na čtrnáctku. Nechtěl risknout všechno hned na první pokus. Kulička se ocitla v osudí. Jak se rotace zpomalovala, kulička začala poskakovat po jednotlivých políčkách. Potom naposledy poskočila a padla na hranu mezi černou dvacítkou a právě čtrnáctkou. Krve by se v panu Peterkovi nedořezal. Po chvíli, která se mu zdála nekonečně dlouhá, se kulička ležérně překulila do políčka pro čtrnáctku. Když se před ním objevily vyhrané žetony, byl si pan Peterka jistý, že jeho plán vyjde a on odejde s kapsou plnou peněz. To však ještě netušil, že právě udělal první ze tří velkých chyb, kterých se toho večera měl dopustit.

Po nějakém čase se hromádka žetonů před panem Peterkou začala mírně rozrůstat. Předtuchy nepřicházely s každou hrou, takže kromě výher přicházely i prohry. S narůstajícím vzrušením se schopnost začala více projevovat, takže měl šňůru pěti výher za sebou. To už se na sebe začali zaměstnanci kasina po očku dívat, protože ruleta začala přitahovat pozornost nemalého počtu lidí. Spousta zvědavců se přišla podívat, co se to děje. Hráči u stolu dokonce začali sázet na stejná čísla jako pan Peterka.

Černá třináctka. To, že na této předtuše nebylo něco v pořádku, přičítal svému současnému rozpoložení majícímu blízko k tranzu. Hladina adrenalinu v těle pana Peterky byla dost vysoká, a tak se rozhodl, že vsadí všechno na černou třináctku. Druhá chyba. Kulička se točila, opět zpomalila a začala tancovat ten svůj nemilosrdný tanec. Spadla do políčka a dál se již nehnila. Zelená nula. Svět se zastavil a pan Peterka jen seděl a nechápal, co se vlastně stalo. Bankéř shrnul značnou hromádku žetonů směrem k sobě a to byl signál, že je konec.

Jako ve snách se pan Peterka vypoťácel před kasino, kde stál jeden z mužů, kteří seděli u stejné rulety. V ruce držel láhev piva. Bylo patnáct minut po půlnoci a venku bylo zlověstné ticho.

„Víš, co jsem zrovna prohrál?“ vyštěkl muž a rukou, ve které držel pivo, ukázal na Peterku. „Prohrál jsem synovu budoucnost. Chtěl jsem se mu postarat o prachy na školu, a to se mi taky díky tobě chvíli dařilo. Až do té poslední hry. Co to jako mělo znamenat?!“ Muž strčil do Peterky, ten se zapřel do hůlky a jen s vypětím všech sil se udržel na nohou.

„Je mi líto, že jste prohrál, ale já také prohrál. Nesnažte se ale házet vinu na mě. Tam vevnitř,“ ukázal hůlkou směrem k budově kasina, „hraje každý sám za sebe.“

„Tak tobě je to líto?“ Muž se rozmáchl rukou, ale zaváhal. *Nepraští mě, trosky člověka o holi mu bude líto*, řekl si Peterka. Třetí chyba. Po krátkém zaváhání muž pohyb rukou dokončil a pivní lahev se roztránila o hlavu muže s holí. Ještě než se tak stalo, zahlédl koutkem oka etiketu. Tmavý ležák, vynikající třináctistupňové pivo. *Tak to je ta černá třináctka!* Okamžik prozření trval pouze krátkou chvíli, protože hned upadl do bezvědomí.

Když se probudil, zjistil, že opět leží v přítmi nemocničního pokoje. Přístroje vydávaly ty známé monotónní zvuky. Za chvíli se ve dveřích objevil MUDr. Horák a začal na pana Peterku mluvit.

Pan Peterka však tentokrát neměl dopředu pocit, že je někdo na cestě do místnosti, než se ve dveřích objevil doktor Horák. Jediné, co cítil, byla prázdnota. *Je to pryč, můj nejcennější poklad je pryč*, v duchu zalitoval. Ale potom si řekl, že je přece naživu, takže o všechno nepřišel. Bylo mu však líto, že se z něj opět stal jen obyčejný člověk. *Inu, lehce nabyl, lehce pozbyl*. Do hlavy se mu přikradla myšlenka. Zprvu jen tak opatrně, sotva ji zaznamenal. Potom ale začala být čím dál neodbytnější a on cítil, že musí doktorovi skočit do řeči. A tak se zeptal.

„Máte pager?“

Špatné období

Zuzana Olejníková

„Mami, já do té školy chodit nechci!“

A už je to tady zase. Během posledních dní tolik opakovaná věta. Během posledních několika dní se začíná rozvíjet toliko opakovaný scénář. ONA si vede své a matka také. Každá má pravdu a každá ji vidí ze svého pohledu. ONA ze svého pubertálního, pro matku malicherně nesmyslného, a matka ze svého, životem nabytého zkušenostmi. Matka ví, proč to říká, ale dcera odmítá poslouchat.

Pozorovatel by řekl klasický vývoj střetu pubertáka a rodiče. Jenže pro matku už to trvá trochu dlouho. Je září a dcera nedávno nastoupila do druháku sportovního gymnázia. Ještě v červnu na NI byla pyšná, dcera se stala druhou vicemistryní České republiky v trojskoku a teď? Matka jí přestup na jinou školu nedovolila. Jenže ONA si stále omílá své. Je zde nešťastná, už nechce dále trénovat, už jí to nebaví, ale matka neslyší, nebo neposlouchá? Přestup na jinou školu jí nechce dovolit. Jenže....ONA ještě nechápe to, co matka...té na ní záleží víc, než si ONA myslí, jen nechce, aby zahodila léta dřiny a své sny, se kterými na školu šla. Nechce, aby kvůli rozmaru, propásla příležitost. Vždyť každá chvíle, kterou teď propásne, se už nedá vrátit a to matka ví. Snaží se jí to připomínat vždy, když dojde na toto téma. Kdy to vlastně začalo? Matka přemýšlí, jako již několikrát a hledá příčinu, důvod, nějaký odrazový můstek. Pátrá ve vzpomínkách a vrací se o pár měsíců zpět.

Jsou Vánoce a děda je na tom hodně špatně. Leží v posteli, nechce přijímat ani potravu a pít už nechce vůbec. Všichni vědí, že je čeká pár posledních dní. Volají sanitku, neboť jeho stav je hodně špatný a pobyt v nemocnici je nezbytný. Přichází oslava nového roku, ale všem je smutno, někdo tu chybí a také vědí....První týden v lednu jí ve škole zastihla zpráva, že děda umřel. JEJÍ milovaný děda. ONA za ním nechtěla jít do nemocnice, nechtěla ho vidět v takovém stavu, ale našla sílu a před odjezdem do školy ho přeci jen navštívila.

Světlá chvílka, která JI bude napříště držet od výčitek. Jezdí domů jen na víkendy, přes týden by ho tedy navštívit nemohla.

O týden později se s dědou všichni rozloučili napořád a ONA začíná svůj kolotoč. Tréninky, závody, tréninky, závody. Je dobrá, a tak ji trenér staví do všech možných závodů a ONA **nemá čas na svůj smutek**. O pár měsíců později dojdou k tomu, že tady někde byl počátek všeho. Odstartovalo to „špatné období“. V dubnu absolvuje čtrnáctidenní soustředění v Itálii a přijede velmi unavená. Přesto stíhá závody každý víkend a její hvězda stoupá. Matka je náležitě hrdá. Blíží se červen a její první vrtochy. Jenže matka si říká, že je unavená, vždyť neměla pořádně svůj volný čas. A tak když přijdou prázdniny, nechá JÍ volnost. Jenže vše jednou končí, konec prázdnin se blíží a písnička, kterou si ONA zpívá, je tu zase. Matka však nereaguje. Nebo vlastně reaguje až příliš unáhleně. Přestup se nekoná. Odmítá této myšlence vyjít vstříc. Takové dialogy se konají ještě několikrát,

ale přidá se k tomu něco navíc. ONA bere do ruky nůžky na nehty a jejich ostrím si rozrývá levé předloktí. Přitom se dívá matce do očí a v těch svých má prázdnotu, nenávisť, chtíč dosáhnout svého a také něco zvláštního, nepopsatelného.

Matka reaguje. Facka. Přiletí JÍ na tvář, protože neumí zareagovat jinak. Je v šoku. V té ráně byl strach. Strach o NI. Matka se bojí, neví, co se to děje. Proč si ubližuje? Proč si způsobuje bolest? Matka to nechápe. Tento scénář se však v pozdějším období opakuje vždy, když po odmítnutí přestupu ONA bere do ruky nůžky a vyrývá si do předloktí další rýhu, připomínka odmítnutí. Jenže všechny rýhy matka nevidí. ONA si je schovává pod dlouhým rukávem a na internátu přidává další.

Matka je v úděsu, nechápe to. Ale navíc začíná přicházet o síly, které jí celá situace bere. Nemá se kam obrátit na pomoc, marně hledá články, jak zvládnout tohle období, ale všude se jen píše o trpělivosti, toleranci a hlavně o tom, jak má být rodič silný a říkat svému potomkovi, že ho má rád. Ano, slovo rád. Jak je to však těžké. Matka by JÍ to řekla velmi ráda, vždyť JÍ to říkala už tolikrát, ale nemá sílu tohle spojení ze svých úst vyřknout. Vždyť kdo by byl schopný říkat tato slova poté, co slyší spojení: *Já tě nenávidím* a přitom se potomek upřeně dívá do očí a těmi svými probodává a vysílá vzkaz o nenávisti. Nebo spojení: *Já tě nesnáším*,

stejně jako *ty jsi tak nejhorší matka, jsi hnusná, odporná*. Tohle si přeci žádná máma nezaslouží slyšet, když dává svému dítěti to nejlepší ze sebe a věnuje mu svůj čas. Tohle bolí a zarývá se do srdce.

V poslední době už to slyšela matka tolikrát. Začala věřit, že je opravdu nemožná a odporná. Začala o sobě pochybovat, sebevědomí na nule a pomoc? Nikde. Vlastně přeci jen má někoho. Pár známých, kteří vyslechnou a obejmou. Nehodnotí, což je důležité. Objekt je náboj, který matka potřebuje, aby měla sílu dál bojovat.

Na konci září se obrací matka na psychiatrii a domlouvá pobyt na oddělení – ihned. Má strach, že JEJÍ sebepoškození dojde dál, než je nutné. ONA však utíká z domu, telefonuje matce a prosí, že nechce odjet, chce si promluvit. Matka uvěří. ONA slibuje, že si již nebude ubližovat. Vydrží to však do další hádky o týden později. Matka se snaží požádat o pomoc svoji rodinu, ale ta je po celou dobu na JEJÍ straně. Nejen, že si ubližuje, ještě lže a matku líčí jako tyrana, jako zlou a nechápavou. Všichni věří JÍ, ale nikdo matce.

Osud je však zvláštní věc. Semele věci tak, jak by to člověk nenaplánoval a nedomyslel. Je první polovina října, babička je u jedné hádky a slyší. Tohle je důležité pro další vývoj, který později pomůže zlomit tohle špatné období. Slovo SLYŠÍ, totiž hraje důležitou roli. Babička slyší, co říká matka a co říká ONA, je svědkem jejich hádky.

O pár dní později ONA opět napadá slovně matku a používá slova, která padla při hádce u babičky. Používá je však ve své úpravě, ve své lživé úpravě. Jenže se přepočítala. Ba naopak, ONA slyší – lžeš!, a toto slovo vyšlo z úst babičky. První šok a náraz. Už nemá babičku na své straně?. Matka měla konečně pevný bod, zastání babičky. ONA poprvé za celou dobu narazila.

Druhý náraz: když si stěžuje babičce, ta JÍ odmítá. Nechce JÍ už poslouchat. Nevěří JÍ. Šok. Věci berou rychlý spád. Ve škole JÍ hrozí vyhazov, matka trvá na patřičném potrestání dle školního řádu. Třetí šok a náraz: matka JÍ neomluví hodiny, kdy nebyla ve škole. Opravdu hrozí, že skončí. Má poslední příležitost něco udělat. Babička už není na JEJÍ straně, matka trvá na tom, že si má za své

jednání nést zodpovědnost a ve škole se učitelka snaží, aby nemusela odejít a zničit si život. Pro tuto chvíli snad poslední člověk, který JÍ nabízí pomocnou ruku.

Zjišťuje, že má ještě šanci, ale musí chtít. Musí se vzpamatovat. Postupně JÍ to dochází, už nestačí lidem lhát a říkat věci podle svého. Přišla na to, že nejvíce ublížila člověku, kterého miluje a který si nedávno prožil svoji osobní tragédii a má své starosti. Ublížila babičce. Tohle uvědomění JÍ nastartovalo. Je zvláštní, že si člověk musí projít osobním špatným obdobím, aby zjistil, že tohle není cesta, po které chce kráčet. Ale důležité je se vrátit na rozcestí a najít tu správnou cestu.

Co je však nejdůležitější, mít kolem sebe stále lidi, kterým stojí JEJÍ štěstí za to. Lidi, kteří chtějí, aby v životě nebyla nešťastná. Lidi, kteří i přes slova – nesnáším tě – dovedou říct, ale já tě mám ráda a připomínat to po každé bolestivé slovní újmě. Je těžké si to nebrat osobně, když do srdce se zaráží trny, ale je důležitější milovat. Člověk vlastně po určité ztrátě najde mnohdy nečekané.

Prosinec téhož roku. Silvestr. Půlnoc. Zvoní telefon a v obýváku rodina právě oslavila příchod nového roku. Matka zvedá telefon.

„Ahoj mami, já jsem ti jen chtěla popřát do nového roku hodně štěstí, zdraví a lásky a chtěla jsem tě požádat, abys mi odpustila, jaká jsem byla. Myslíš, že bys mi mohla odpustit? Já už nechci být na tebe tak hnusná a slibuju ti, že se hodně polepším. Že ve škole doženu zameškané učivo a tobě už nikdy neudělám to, co jsem ti udělala. Mami, promiň.....“

Matka pláče. Pláče štěstím a v naději, že našla opět svoji holčičku.

Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova

Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:

- půjčování
 - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
 - CD nosičů – hudebních i audioknih
 - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
 - regionální literatury
 - čteček elektronických knih
 - deštníků
- besedy s autory, křty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti a kroužek zábavné logiky
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Univerzita 3. věku
- S knížkou do života / Projekt Bookstart
- Pojd'me si zazpívat s ...
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma
- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu

Klub přátel KKD, spolek

Spolek založený na podporu čtenářství ve všech věkových kategoriích a sociálních skupinách.

K naplnění tohoto cíle pořádá společensko vzdělávací a kulturní akce:

Literární čaje – setkávání s významnými osobnostmi současné české literatury a kultury

Literární toulky – tematické zájezdy po místech spjatých se životem či dílem osobností české kultury

Večery pod lampou – tematické hudebně-literární pořady

Klub také finančně podporuje projekty Knihovny Karla Dvořáčka podporující čtenářskou gramotnost obyvatel Vyškova a okolí.

Klub přátel KKD

Nádražní 4

682 01 Vyškov

www.klubpratelkkd.cz

Poslání nadace

Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Dukelská 121/6

682 01 Vyškov

Tel.: 603 798 031

e-mail: nadace@tribrany.cz

www.tribrany.cz

Číslo účtu: 201781448/0600

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov a Klub přátel KKD v březnu 2018.

K vydání připravila Zdeňka Adlerová.

Vychází za finanční podpory Komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Tři brány.